

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre ..... 24 korona.
Egy hónapra ..... 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre ..... 28 korona.
Egy hónapra ..... 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

4-hasábos petit sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 fill.

Nyitási sor 40 fill.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut. 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1906.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Szerda, július 25.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vasércik: Egy város becsülete.**
- Az új indemnitás.**
- Aradi atléták Menyházaán.**
- Egy kegyenese története.**
- Az orléanski herceg válik.**
- A nagy forradalom.**
- Hagyaték a városligetben.**
- Neptuni erkölcsök.**
- Orvítadás egy aradi hírlapiró ellen.**
- Az aradi választás.**
- A mostoha fiú szerelme.**
- Zenrolási kísérlet egy képviselő ellen.**
- Egy híres ékszerterv.**
- Tárcsa: A kúra.** Irta: Marcel Prévost.
- Csarnok: Az elrabolt erekiye.** Irta: Pekár Gy.

Egy város becsülete.

Arad, július 24.

Istenáldotta humorral és a leányke-
reskedők cinizmusával folyik most Ara-
don a szó a pénzről, a mely a nép közé
jut. Pénz nélkül nincsen háboru, kincsek
nélkül nincsen lagzi és potyan a levegőt
se lehet fogyasztani; ennél fogva a választás-
nál is elő kell vezetni a valutát. Gya-
lázat, hogy még mindig rajta ünek, a
kiknek ez az emisszió a hatáskörükhöz
tartozik; a szegény nép bőrén akarnak
élni? Viszont hangzik a kijelentés, ha
kell, lesz pénz. A jelölt ugyan nem birto-
kosa a kaliforniai aranymezőknek és va-

lótlan az a föltevés, hogy a fölléptét
John D. Rockefeller finanszírozná, nem il-
lik tehát a méltányosságot meghaladó
igényeket szegezni a mellének. De ter-
mészetesen dőreség volna fölteni olyan
szerénytelenséget róla, mintha minden
anyagi áldozat nélkül, a jogos követelése-
k kielégítése nélkül akarna sziveket hó-
ditani.

S mi ennek dacára még se sirjuk
ennek a romlott városnak jeremiádját.
Vannak bűnök, a melyen felháborodni
szinte nem tartozik a jó izléshez. Ilyen
például, amikor a női erkölcsök züllését
siratja a lantos. Ugyan, — ki beszél itt
szerelemről? Ilyen, a mikor a kártyaszen-
vedély elfajzásáról zokognak, vagy az
amerikai huströsztök gazságairól esik a szó.
Elvégre, messieurs, részint Középeurópá-
ban, részint a huszadik században va-
gyunk. Ez a két fogalom egész másminő
erkölcsöket és szokásokat jelent, mint a
minők a boldogult Solon idejében köve-
teltettek. S ha vannak emberek, a kik a
politikai konjunkturák mezején hajlandók
egy marék virágot aratni és ha megtalál-
ják a formát, a mely elkerüli a Kuria
nagy szemű gereblyéjét: minek azon föl-
háborodni?

És ez a kávéházi filozófia legalább
őszinte. Szimpatikusabban hangzik, mint
a bizalmat ostromló hang, a mely a ban-
kók susogásának zaját fűdi el. De akár
cinikus nyíltsággal esik szó erről, akár
elrejtetten, annyira megszoktuk, hogy

szinte alig tudunk rajta becsületesen meg-
botránkozni.

A dologban mégis van egy momen-
tum, a mely szót érdemel, mielőtt a vá-
lasztók ily célbalövetését tovább folytani
hagynók. Az erkölcsöket már nem bán-
nók, — ugyis erőtlének lennének Sodoma
megmentésére mi, a szürke s talán kellő
komolysággal se honorált erkölcsprédiká-
torok. Hanem más a fő-dolog itt. Az tud-
niillik, hogy nem valami falusi, istenháta-
mogi kerületről van szó, hanem egy nagy
s állítólag a legműveltebbek közül való
város mandátumáról. Tudják ebben a vá-
rosban, hogy mi az: *polgári önérték*? Tud-
nak-e arról mások, hogy ez az állítólag
intelligens város polgárokból áll, akik nem
szorultak borraalókra? S ha lennének,
akik szivesen zsebrerakják ezt: szabad-e
a többieket, a tisztességeseket megcsu-
folni azzal, hogy amazokat megvásárolva,
az összeségre haritanak vele szegyet?
Ha van, aki megfizetteti magát: nincs-e
joga a többieknek az olyat, a közveszé-
lyes rovottak módjára, eltoloncolni a tisztessé-
gesek társadalmából, kiközösíteni,
mint a fertőt terjesztő betegeket? Hiszen
az ő bűneiket általánosítani fogják és
amazokkal egyben az összes polgárokra
ráhuzhatják a korrupt pokrócot!

Mindent mondtak erre a városra, mint
kerületre. Megbizhatatlan; kényes; céda;
oktalan; hátát nem ismerő; követelő. De
egyet nem mondhattak soha: azt, hogy
ezt a kerületet meg kell vásárolni. Vá-

A kúra.

Irta: Marcel Prévost.

Tegnap este egy ismerősnél Sónanges
asszonyt asztalhoz vezettem. Ez a hölgy azok
közé tartozik, akiket Párisban fiatal asszonyok-
nak neveznek — egy harmincöttesztendő
lehet. Az asszonyok korát illetőleg Páris udva-
rias. Sónanges asszony egyébként könnyen
örizheti titkát: nyulánk, csinos, arcán legkisebb
redő sincs, gesztenyebarna hajának szőkés ár-
nyalata van s soká megtartja színét. Meg az-
tán ért is ifjuságának megőrzéséhez. Kifogás-
talan eleganciával öltözködik, mint igazi nagy-
világi hölgy, aki még egyes kisebb fogyat-
kozásait is szépsége szolgálatába szegődött.

Vagy két éve, hogy Sónanges asszony-
nyal társaságban nem találkoztam. Azelőtt
mindenütt volt. Egyike volt azoknak a párisi
nőknek, akik értenek ahhoz, mindenütt jelen
lenni: lóversenyen, műkiállításon, jótékonyági
bazáron, főpróbán, fogadásokon. Ha a „nagy-
világ” krónikásának egy előkelő estélyről kel-
lett tudósítást írnia, melyre nem ment el, biz-
vást odairhatta a jelenlévők közé Sónanges
asszony nevét, mert az csak nem hiányzott.
Egy évtizeden át folytatta ez a látszatra oly
törékeny asszony ezt az örült életmódot, anél-
kül hogy kimerültség nyoma látszott volna
rajta. Csak legutóbb látszott valamivel nyulan-
kabbnak, de hisz ez már szokása a párisi as-
szonyoknak, hogy lesóványítják magukat, mert
így könnyebb elegánsan öltözködni.

Vagy két évvel ezelőtt Sónanges asszony
egyszerre csak eltűnt a társas élet színpadáról.
Hamarjában nem is igen vették észre s nevét
még sokáig közölték a jelenlévők névsorában.
Röviddel újszentendő előtt hagyta el Páris.
Ilyenkor a társas élet egy kicsit szünetel. Azt
beszítették, hogy Sónanges asszony férjével
„délre” utazott. Közlebbbit nem tudtak. Egy
hónappal később férje egyedül jött vissza Pá-
risba. Sónanges ur kedves, jelentéktelen em-
ber, korrekt gentleman. Egyetlen foglalkozása
az, hogy néhány autombilvállalatban részes.

Mikor felesége felől kérdezősködtek, azt
felelte: Kissé gyöngékedik, az orvos délvideki
tartózkodást ajánlott neki. E mult a tél, a ta-
vasz, már megszokták Sónanges urat a fele-
sége nélkül. Nem is igen tudakozódtak már az
asszony után, mert mindig kurta választ kap-
tak. Később már nem is gondoltak a bájos kis
asszonyra. Sónanges asszonyra is ráborult Páris
feledékenységének mindent elborító fátyola.
Már a jelenlévők közt sem volt olvasható
a neve.

Mikor tegnap este a virágokkal díszített
asztalnál a szép asszony mellé kerültem, első
banális megjegyzésem az volt:

— Egy örökkévalóság, hogy nem volt sze-
rencsénk önhöz.

Nem felelt mindjárt. Rám tekintett s te-
kintetében szokatlan komolyság s némi ironia
is volt. Majd azt mondta:

— Vallja csak be, ha ma nem talál itt,

nem is emlékezett volna, hogy nem voltam itt.
Csak ne bókoljon — tette gyorsan hozzá, mintha
ültakozásomat akarná elhárítani. — Természe-
tes, hogy elfelejtettek, hiszen nem láttak. Pá-
risban sok mindenfelé kell gondolni.

— Biztosíthatom, asszonyom, hogy Páris
megint elkezd önrel foglalkozni, mert ön fla-
talabb, vonzóbb és bájosabb, mint valaha.

Egyszerűen ennyit felelt:

— Most sokkal jobb a sorom.

Ekkor másik szomszédja fordult hozzá s
azzal társalgoti egy darabig. Mikor megint fel-
vehettem a társalgás fonalát, kérdeztem tőle:

— Beteg volt?

— Nagyon.

— Neuraszténia?

— Nem... Sokkal komolyabb. Két éve,
mikor csak úgy vaktában kezeltem magam
az egyre fokozódó lesóványodás ellen, egyszerre
csak lefedezték, hogy tuberkulotikus vagyok.
Nyomban elküldtek Malvezinbe. Lausanne mellé,
szanatóriumba. Ott töltöttem tizenhét hó-
napot.

— Használt?

— Teljesen meggyógyultam.

— S ezentul találkozunk minden ünnepen?

— Nem.

Ezt oly önkéntelenül mondta, hogy lehe-
tetlenül volt őszinteségében kételkednem.

— Hát még mindig elővigyázatosnak kell
lennie?

— Egy kissé! Ez nem gátolna előbbi élet-

lasztottunk már érdemest és érdemtelent, letterőseket és mumiákat, országos híreket és a magunk véreit, de egyet nem választottunk soha: a *pénzes-zsákot*.

Voltak bizonyára máskor is bankóval ragasztott szépséghibái a mandátumnak, s voltak, akik politikai meggyőződésüket az Osztrák-Magyar Bank által szerkesztett különböző színű papírszeletekről tanulták meg, de oly nagymérvű nyüzsgése a bankóknak, mint a mennyi az utonutfélen hangzó beszédből most kihallik: még nem volt tapasztalható Aradon. A szepőlőtenül fogantatott új korszaknak bizonyára furesa első debüje nálunk ez a választás. O, szentéletű férfiak, a kik a multban folyton azt hangoztattátok, hogy vétkezni nem szabad: hát ti azon a jögon vétkeztek, hogy nem kérdezitek senkitől, hogy szabad-e?

Nem akarunk erkölcsöket prédikálni, se pedig a felháborodásban kéjelegni. De a legromlottabb erkölcsök között is védünk kell az olyan kincset, mint a minő *egy város becsülete*. S nem keresséve a gorombaságok kézi lekszikonjában, kimondjuk azt, a mely elsőnek siet az ajkunkra: *gazember, a ki ezt a becsületet elpredálja*. Melyik az aljasabb: az-e, a ki a becsületvásárban a pénzt kínálja, vagy az a ki kinyújtja érte a markát? Döntsék el e kérdést a jeles férfiak maguk. Alávaló, a ki háromezer embert meggyaláz, annak a száz-kétszáznak a kedvéért, a kinek könnyű helyen van a becsülete; s az utca utolsója, a ki polgártársait kiteszi a szégyennek azért a baksisért, a melyet még a választás éjszakáján eliszik.

Ez a pénz — ne jöjjön a nép közé. Uzsoraszövetkezetek kamatjával kell azt visszafizetni. A kik adni akarják, tegyék vissza, s a kik érte nyulnának, kapják vissza megtévedt tenyerüket. S vigyázzanak, a kik beszélnek is róla. Vigyázzunk, nehogy azokat a hazafiakat, a kik ide akarnak zarándokolni a vértanuk városába, visszariassza a pénznek büze, a melyet lelkek bőrzéjén adtak-vettek!

+

Az új indemnitás. Jekelfalussy és Wekerle napja

(A képviselőház ülése.)

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, július 24.

Még nincsen tíz óra, amikor *Wekerle Sándor* és *Jekelfalussy Lajos* találkoznak a liftnél.

— Mit gondolsz, kegyelmes uram, — kérdezte a honvédelmi miniszter kissé trémázva, — hogy leszünk ma?

Wekerle nagyot szíjjant a szivarjából és biztatta kollégáját:

— Azt hiszem, jól. Tegnap úgy ment, mint a karikacsapás; miért ne menne ma is?...

Igen, miért nem ma is úgy? Szinte ste reotíp dolog annak a konstatálása, hogy az elnök minden reggel valósággal szerencsejátékot játszik, mikor elfoglalja a székét. Lesz-e annyi ember, hogy megnyithatja az ülést? Az átlagszám leszállott az utolsó napokban huszra, ami aztán jóval ez alá is került. Tizennégy képviselő volt jelen a csengők megszólalásakor és tizenegy óráig nem is lett több.

Mindjárt az indemnitás tárgyalásába fogtak. *Holtzy Pál* kérte megszavazását, hogy újabb ex lex ne következhessek be. Egyetlen felszólalás volt: *Mihályi Tivadar* a nemzetiégi képviselők nevében kijelentette, hogy nem fogadja el a javaslatot. Az egész vétő három percig tartott, aztán megzördültek a székek: megszavazták az indemnitást. Valószínűleg nem is lesz erre az óvatos gondoskodásra szükség, mert ha így megy a dolog, még ezen a héten kimerítik a Ház munkaprogramját. Ma letárgyalták és megszavazták *nemcsak a honvédelmi, hanem a pénzügyi* tárcát is.

Részletes tudósításunk:

(Az indemnitás.)

A jegyzőkönyv hitelesítése után jelenti az elnök, hogy *Lengyel Zoltán* szabadságot kér.

Következik az új indemnitás tárgyalása. *Holtzy Pál* előadó: Kéri az indemnitás megszavazását, hogy egy újabb ex lex sikerülhet legyen és utal arra, hogy a költségvetés megszavazásával az indemnitás úgy is hatályát veszti.

Mihályi Tivadar: Miután a kormány iránt bizalommal nem viseltetik és miután új indemnitás nyújtását szükségtelenné tartja, a javaslatot nem fogadja el.

A Ház a javaslatot általánosságban és részleteiben is elfogadja.

(A honvédelmi tárcá.)
Következik a *honvédelmi tárcá költségvetése*.

Semsey László előadó ismerteti a tárcá költségvetését. A költségvetés negyvenhárom millió koronát tesz ki, ami a korábbi költségvetéssel szemben 517,000 korona emelkedést jelent.

Modzsa Milán: Fonáknak és képtelennek tartja azt a helyzetet, hogy a parlament jóformán csak a honvédséggel foglalkozhatik, míg a közös hadsereg egészen a delegációk hatásköre alatt áll. Kárhóztatandónak tartja, hogy nálunk a *legmagasabb katonai méltóság elérhetetlen a tehetség számára, choz születés kell*. Pedig tudjuk az orosz-japán háborúból is, hogy milyen veszedelmet rejt magában a *született* hadvezérek tehetetlensége. A honvédségben az önálló magyar hadsereg embrióját látja, hanem azért a katonaságtól távortartandónak vél minden politikát és ezért látja szükségesnek, hogy a választásoknál katonaságot ne alkalmazzanak a rend fentartására. Kívánatosnak tartja, hogy a *tisztikar kivételzetessék arisztokratikus jellegéből* és hogy úgy a tiszték, mint a legénység *bánásmódja legyen emberségesebb*. Végül követeli, hogy tisztül szolgáljuk ne alkalmazzanak katonákat hanem egyszerű cselédeket. A katonai büntető jogról szólva, azt nem csak elavultnak, de egyenesen vérlázítóknak mondja. Annyiszor ígérték már a törvény reformját, hogy senki sem hisz többé benne. Kéri a minisztert, hogy tegyen valamit ebben a kérdésben. A költségvetést nem fogadja el.

Bakonyi Samu: Azért szavazza meg a függetlenségi párt a honvédelmi költségvetést is, mert ez is egyik pontja a megkötött egyezségnek. Mihelyt azonban szabadkezet kap a Ház többsége, akkor ismét megindul a harc jogokért, és ez a harc csak a nemzeti jogok teljes diadalával fog végződni. A kormány iránt bizalommal viseltetik és a költségvetést elfogadja.

Samassa János: A tiszték és a legénység között igen merev az érintkezés. Arra kéri a minisztert, hogy ebben a kérdésben tegyen valamit a helyzet javítására. (Taps.)

(A magyar szellem.)

Jekelfalussy Lajos honvédelmi miniszter: A jelenlegi kormány bizonyos kördött formák között foglalta el helyét, s különösen katonai kérdésben vannak nehéz helyzetben. Dacára azonban annak, hogy bizonyos kérdéseket nem érinthet, szólnia kell legalább azokról a kérdésekről, a melyek tárcájával szorosan összefüggnek. A honvédség szolgálati ideje úgy van kimérve, hogy nagyon sokat kell dolgoznia tisztnek és legénységnek egyaránt, hogy ha hadászati feladatainak meg akar felelni. Igazán harc képes azonban csak akkor lesz, ha a *honvéd legénységet szaporítani fogják*. Ausztriában már a honvéd tüzérség ke-

módom folytatásában. De nem kívánkozom u'ána.

Hangos nevetés szakította félbe beszélgetésünket. Valami borsos anekdotát beszélt el valaki. Volt benne szó egy automobilról, mely egy titkos szerelmes párnak boudoirul szolgált. A nevetés egész Páris ismerte, az elbeszélő nem is igen titkolta. Mikor a nevetés elült, *Sénanges* asszony folytatta:

— Látja, már azon a hatáson, melyet ez a pletyka rám tesz, látom, hogy nem vagyok többé a helyzet magaslatán. O, nem lettem szemérmes fönt a glicseren. Csak nem érdeklődöm többé semminemű konvencionális haszontalanság iránt, melyből előbbi életem állt s ha megfordulok a régi helyeken, akkor veszem észre, hogy glicserielkem nem maradt fönn a hegyeken. Leszállt s eljött velem Párisba. Észrevesz, megfigyel, ítél. S vele úgy érzem itt magam, mintha ide tolakodtam volna.

Az ebéd véget ért. Visszavezettem *Lénanges* asszonyt a szalonba. S mert gyónása érdekelni kezdett, nem mentem a dohányzóba, hanem egy kegyelmes zugot kerestem. Most magunk voltunk, s nevetést elkezdte!

— Amit elmondek önnek most, mulattatja s ön gondolja magában: Ime egy asszony, akit Páris zaja tizenhét hónapi nyugalom után idegessé tett s azt hiszi, hogy valójában változott meg, pedig néhány hét múlva ő is a régi lesz megint.

Mosolyogtam és így szóltam:

— Még ha azt gondoltam volna is, akkor se így mondtam volna.

— De gondolja. Pedig téved. Sohasem leszek olyan, mint voltam. Ezt szeretném önnek megértetni. Képzelve el elutazásom napját. Este még fáradtan ugyan, de komoly bajnak még csak sejtelmével sem, lefeküdtem. Másnap reggel újra kezdődött volna az örült élet. Felébredek, egy kicsit rekedt vagyok. Köhögök s egyszerre csak azt érzem, hogy valami sós, meleg van a szájamban... Orvos jön, megvizsgál s elrendeli, hogy még aznap elutazzam Malvesinbe.

Egy csapásra vége volt előbbi életemnek. Még arra sem volt időm, hogy kötelezettségeimet lemondjam. Mihelyt a vérömlés enyhült, csomagoltattam, este kilenckor pedig már vonaton ültem. Másnap reggel tíz órakor a szenatóriumban voltam, felhők felett, napfényben, 12 fok hidegben. Harmadnapra ott hagytam a férjem. A következő tizenhét hónapban mindössze négyszer láttam egy-egy napra.

A hirtelen változás, új környezetem gondolkodásra késztetett. Ami azonban bensőmben gyökeres változást idézett elő, a halál gondolata volt. Nem fogok most frázisokat mondani. De képzelje el, mit tehet a halálra való folytonos gondolás egy párisi nő lelkében, aki eddig csak az étellel — és milyen étellel — törődött. Az után a rettenetes reggel után nem tudtam annak a fekete gödörnek rémképétől szabadulni, melybe mindnyájan jutunk, ki előbb, ki később. Először elutazásom esté-

jén láttam, mikor szobámat elhagytam. Néhány ismerősöm virágot küldött. Es én elképzelttem: Látok-e még ezeken kívül, melyek mihamar elhervadnak? Mikor Malvesinben megszoktam az életet, egy kicsit megnyugodtam. De attól a rettenetes gondolattól hogy szabadulhattam volna, mikor minden héten — néha többször is — azt kellett észrevennem, hogy valaki, aki ugyanolyan reményekkel jött ide, akivel naponként beszélgettem, eltűnt... soha viszont nem látásra? Nem kell ilyenkor azon töprengeni, mit ér az élet s attól remegni, aki folyton ránk leselkedik, hogy elragadjon az életről?

— Tehát ön fönt nagyon boldogtalan volt?

— Dehogyan. Az első izgalom után lelkem komolyabb lett, de nem szomorubb. Sőt ellenkezőleg, valami különös ideggyöngöség, melyet Párisban mindig éreztem, hamar elmúlt. Teljes békében éltem. Megnyugodtam sorsomban s egyszersmind elhatároztam, hogy komolyan azon leszek, hogy éljek. Megismertem a szálnalmat — önzésből. Mert a mások iránti sajnálatot a magam boldogtalanságának érzete keltette fel. Páris után pedig semmit sem kívánkoztam többé. Azelőtt azt hittem, soha lehetek el e mámor nélkül s most soha se érztem hiányát, még az első napokban sem. Mert egy igazán komoly foglalkozás minden dolgot a megfelelő helyre állít s mindennek felismeri igazi értékét. S magányomban megláttam nagy tévedésemet, mindnyájunk tévedését: hogy az életben egyetlen igyekezetünk, hogy

retelt szervezik, neki is hű vágya, hogy honvéd-tüzérséget állíthasson, és hogy a honvédséget megfelelő létszámmal modern hadsereggé tegye.

Egy hang: *Magyar szellemben!*

Jokelfalussy Lajos: A szellemet tessék csak rám bízni. (Taps.) Nagy szükség van a létszám emelésre azért is, mert a honvéd tisztnek úgy szólván egész esztendőben nincs alkalmja egy hadikészültségű zászlóalját látni, a melyet pedig háboruban vezényelni kell. A katonai becsületbíroságok tulszorúságáról szólva, azt mondja, hogy azok a testületek is csak egyféle becsület fogalmát ismerik: a becsületét! A tisztiszolgák állományát is kifogásolta egy képviselő. Ebre csak azt feleli, hogy a tisztól csak nem lehet azt kívánni, hogy minden eleméntáris kényelmű szükségletéről sajátkezűleg gondoskodjék. A halálbüntetési fajokról Hodzsa képviselő ur elavult dolgokat állít, ami úgy volt valaha Mária Terézia korában, de ma már nem úgy van. (Dörögés.) Kéri a költségvetés elfogadását.

Több szónok nem lévén, következik a részletes tárgyalás.

(A csendőrség.)

Bredichánu Koriolán: A csendőrség tétélnél szövelni és követelni, hogy a csendőr ne egy politikai faktor, ne egy hatalmi tényező legyen, hanem kizárólag a közbiztonság, a személy és vagyon védelmezője. E cél elérésére pedig multhatatlanul szükséges, hogy a rendőrség a központi hatalom hatásköre alól kivéssék. Ma úgy áll a dolog, hogy a csendőrség jogsértésével szemben a polgárságnak nincs védelme.

A Ház a költségvetést részletben is elfogadja.

(A pénzügyi tárca.)

Kövekezik a *pénzügyi tárca* költségvetése.

Holtzy Pál előadó: A pénzügyi költségvetés az előzővel szemben 5 millió 500000 emelkedést mutat. Kéri a költségvetés elfogadását.

Farkasházy Zsigmond: A költségvetést elfogadják, de föl kell szólnia, mert a jelenlegi költségvetéseket hibásnak és igazságtalanoknak tartja. Eltérli a kormányok eddigi eljárását, a melylyel a Ház budget-jogát nemcsak nem respektálták, de egyenesen kijátszották. *Egése budget jogunk egy fikció csak.* Nagy aggodalmat vannak az iránt, hogy a jelenlegi pénzügyi kormány is felesleggyűjtő politikát folytat.

Szünet után **Maniu Gyula** helyteleníti az állami monopolumokat, amelyek kizárják a versenyt.

Elnök a vitát berekeszti.

(Wekerle a progresszív adózásról.)

Wekerle Sándor miniszterelnök, válaszolva a föl szólásokra, kijelenti, hogy Farkasházy Zsigmond tulsötétnak látja az ország pénzügyi

ezer szellemes fogással és fufanggal, szórakozással és társalkodással és — szabadossággal átvágtassunk az életen. Csak azért élünk, hogy ne érezzük az életet. Ott fenn éreztem, hogy élek, megismertem az élet igazi élvezetét, melyet nem zavart a mi izgatott civilizációnk. A gondolkodás zavartalan óráiban végigjártam egész multamat. S ez a mult üres nek, sivárnak tetszett. Éreztem, hogy sosem hallgattam lelkiismeretemre. Nem erkölcsprédikációként mondom ezt, hisz nincs benne érdem, a gyógyulás magától jött. Meggyógyult a szívem, az akaratom úgy, mint a tudom szabályos étellel, nyugalommal és csendben.

— Mindez most Párisban is megvan?

— Meg. Magam is csodálom. Féltém a visszajöveteitől, féltém, hogy újra megtetszik a régi élet, a hamis élet. Most már tudom, hogy nem az igazi élet. Hamar megtudtam. Valami eltört bennem, valami fátyol hullt le szemelmről. Férfjem életét nem tudnám többé folytatni. Azonban nem akarja abban hagyni. Az ő kedvéért eljövök néha társaságba, de oly kedvvel, mint egy lusta hivatalnok a hivatalába. Mindig az fog az eszemben járni, hogy szabadulhatnék... Hiszen már a nagyvilági hölgyek nyelvét sem értem. És tudom, nem lesz mindig valaki, aki oly figyelmesen meghallgat, ha arról beszélök, amit férfjem hőbortjainak nevez...
A pillanatban hozzánk lépett a házigazda és mosolyogva szólt:

— Na. Azt hiszem, elég volt a filrtből.

helyzetét. Ami az adóbehajtást illeti, sehol a művelt külföldön nem hajtják be oly kimélettel az adókat, mint nálunk, de sok helyütt megokolatlanul nagy az adóhátralék. A végrehajtás kiméletesen történik. A nagy költségvetés mellett Farkasházy szerint semmire se adunk elég pénzt, különösen pedig kulturális céira köitünk keveset. E tekintetben is utal a külföldre és igazságos összehasonlítást kér. Franciaországban nem kevesebb az analfabéta, mint nálunk. Nem vagyunk annyira elmaradottak, mint Farkasházy állítja. Sokat hajadunk anyagilag és kulturális tekintetben is, bár igaz, hogy még sok tennivalónk van.

A pénzügyi helyzetről expozéjában nem adott vizasztalan képet, bár elismeri, hogy meg kell gondolni minden újabb kiadást. Pénzügyi politikája arra van alapitva, hogy nem az adózók terheit akarja emelni, hanem *wj adóforrások megeremtését szándékolja.* Az adóreformmal komolyan foglalkozik. Az 1907. költségvetésnél még nem veheti számításba a progresszív adózást, csupán annyit tehet, hogy a tervezetről szerves összefüggésben fog az ősszel beszámolni és egyes adójavaslatokat beterjeszteni. *A progresszív adó a real adónál megengedhetők nem tartja, a személyes vonatkozásoknál azonban lehet alkalmazni.* A földadónál a nagyobb aránytalanságokat csak fokozatosan, helyszíneléssel lehet kiegyenlíteni. A másodosztályu kereseti adót részben megszünteti és a szegényebb néposztály javára fordítja. Az osztályorsorsjátékok nem helyesek és mindent el fog követni a játékszenvedelem korlátozására. A sülzlet jövedelmét tulsöták. Arra fog törekedni, hogy a sühitelek a közönség javára is váljanak. Az állami zár-zamadásokban ki van mutatva, hogy az állam pénze hol van elhelyezve. A legnagyobb része az Osztrák-Magyar Bankban.

Közbeszölas: *Kamat nélkül!*

Wekerle Sándor: Igenis, kamat nélkül. Ha több pénzünk lesz, majd gondoskodunk arról, miképpen gyümölcsöztessük. E fogadásra ajánlja a költségvetést.

Farkasházy Zsigmond és Maniu Gyula félreértett szavait igazítja helyre.

A Ház az első tétélt elfogadja. A részleteknél **Vázzsonyi Vilmos** a kistözsdések vasárnapi munkaszünetét sürgeti.

Wekerle Sándor kijelenti, hogy a tözsdék bezárását csak részletesen fölváltva lehet megengedni. A kistözsdések bérösszegét méltányosan le fogja szállítani, de a nagy tözsdéket nem tilthatja el attól, hogy kicsiben is árulhassanak.

A Ház ezután a vita folytatását holnapra halasztotta.

Aradi atléták Menyházán.

(A Krisztina-bál.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, július 24

Rendkívül nagy érdeklődéssel várja vendégeit a menyházi fürdőközönség az *Aradi Atlétikai Klubot*, mely a fürdőigazgatóság meghívására, **Wenkheim Krisztina** grófnő tiszteletére I. hó 29 én Menyházán uszó-versenyt, vízipólot, athletikai viadalt, mezői futó-versenyt és tenisz-versenyt rendez, este pedig részt vesz a Krisztina bál-on, amelyen megjelenik az egész környék intelligenciája.

Hogy mily örömmel várja és látja a klub kirándulását úgy a grófi család, mint a menyházi fürdőközönség, mutatja az is, hogy **Wenkheim Frigyes** gróf egy nagy értékű díjat, **Wenkheim József** gróf pedig két igen értékes tiszteletdíjat tűzött ki az egyes versenyek győztesének s nem egy tiszteletdíjat fog adni a menyházi fürdőközönség is.

Vásárhelyi Béla, az Acsev. vezérigazgatója, aki jelenleg Menyházán nyaral, a kirándulónak külön vonatot bocsájt rendelkezésükre s díjmentes elszállásolásukról is gondoskodott. Az étkezés is rendkívül előnyös, mert a kirándulók egy teljes napra reggelit, ebédet és vacsorát 8 koronáért kapnak a fürdővendéglőben.

A versenyekben való részvételre **Heeger**

Antal sportintézőnél kell jelentkezni 27 éig, míg a kirándulásban való részvételre ifj. **Vas Gusztáv** titkárnál (Csanádi palota II. em. 21.), ki a részletekre vonatkozólag is készséggel nyújt felvilágosítást.

A klub felhívja a közönség érdeklődését a menyházi kirándulásra, hol a tenisz versenyre úgy nők, mint férfiak nevezhetnek, Menyházára ifj. **Keresztes Gyulához** címezve e hó 27-éig. A tenisz előversenyek szombat délután lesznek.

Egy kegyencső története.

(Lipót király és Vaughan bárónő.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, július 24

A Brüsszelben megjelenő „Le Peuple” című lap a napokban *Egy hercegnő története* cím alatt cikksorozatát kezdett meg, melynek éle **Lipót** király ellen irányul. Ezek a cikkek rendkívül éles hangon támadják az uralkodót és nagyon pikáns részleteket árulnak el **Vaughan** bárónőről, a kegyencsőjéről, Ime mutatól:

Ha a lackeni parkban, mely a királyi kastély mellett van, szemben a Bockstael-körutal, leszálunk a közúti vasutról, éppen a Vanderborcht-palota kapuja előtt állunk meg, amelyet ma, amint látszik, a női szeszély valóságos virágos kertjé alakított át. Valami titokzatosság veszi körüli a kegyencső a fehér rezidenciáját. Emellett ezt a látszatot az a tömör kétfős kapu, amely a kastélyt a külvilágtól elzárja.

Belső magas fal húzódik, amelyen mintegy 4-5 méter magas hálószereű, sötét zöld színűre festett kerítés is van még, elárulva azt, hogy ott belül olyan emberek szoktak lenni, akiknek el kell titkolniok cselekedeteiket. Jobbról van a királyi hid, amely összeköti a kastélyt a palotával. Ez egy kovácso t vasból való kis átjáró s olyan, mint egy virággal fe/c'comázott kalltká. Az egész inkább kedves, mint imponáló benyomást kelt. Elöl egy nagy nyitott lépcső van, hátul melléképületként egy fa-építmény emelkedik, amely egy folyosóval van a kastélylyel összekötve. Még beljebb, teljesen elfedve a bokroktól és fáktól, vannak az istállók, kocsisznek és a lovaglóiskola.

A díszlépcső két oldalán van a zeneterem és a hűsítő csarnok, alabástrommal és márvánnyal kirakva. Az utóbbiban állandóan rendkívül üdítő levegő van. Az első emeleten van **Vaughan** bárónő hálószobája és emellett közvetlenül a gyermekszobája.

Vaughan bárónő szép asszony. Terméte magasabb a közepesnél, arcbőre hamvas bársonyos, mozdulatai gracilózusak, járása előkelő és hosszú, dus világosbarna haja van. Szeme oly ártatlanul tekint a világba, mint egy gyermeké. Nagravágyó és büszke nő, gyakran rendkívül szeszélyes és ilyenkor nem válogatja kifejezéseit. Édesatyja Bukarestben postás volt s szülei nemsokára születése után Párisba költözökdtek. Anyja már régen meghalt, atyja pedig három évvel ezelőtt halt meg Párisban, állítólag az örültekházában, ahol sok időt töltött.

Vaughan bárónő legldősebb testvére, **Laura** egyszerű gyümölcésarus kofeasszony. Másik nővére, **Angela** évek óta Brüsszelben lakik és az udvari urakkal meghitt viszonyban áll. Különben pedig szenvedélyes morfinista és már két ízben töltött hosszabb időt a kórházban. Gyakran megátogatja nővérét a **Flora**-villában, aktól — úgy hallatszik — évi 12 ezer frank apánázat kap. A harmadik nővére: **Mária**, szegény özvegy asszony, aki magát és gyermekét kezemunkájából tartja fenn. Van még egy negyedik nővére is: **Júlia**, aki azonban erkölcstelen életet folytat.

Magyar vásár a városligetben.

(Kereskedők mulatsága.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 24.

Rendkívül érdekes és egyben hazafias célú nyári ünnepélyt rendez az Aradi Kereskedők Köre vigalmi bizottsága a városligetben. A mulatság a szórakoztatás és a jótékony cél szolgálata mellett még egy missziót fog szolgáltatni: a mulattató keretben ismertetni fogja a hazai iparcikkeket, a melyeknek így bizonyára szaporítani fogja a híveit.

A kör vigalmi bizottsága számos hazai gyárost megnyert, ahhoz a tervhez, hogy a gyár termékeiből bizonyos mennyiséget a kör részére átengedjen, amelyeket a mulatságon igen olcsó árak mellett s az illető gyár nevének kiüntetésével, jótékony célra árusítani fognak. A kör egyszerű megkeresésére rendkívül nagy számmal érkeztek a magyar gyárosok adományai: dísz tárgyak, fogyasztási, háztartási és egyéb közhasználati cikkek, köztük sok olyan, a melyekről eddig alig tudták, hogy nálunk is gyártják.

E tárgyakat a mulatság alatt tetszetős sátrakban fiatal lányok fogják árusítani, a sátrakat pedig az egyes gyárak művészi plakátjai díszítik. — E mellett az ünnepély rendezése díszes kiállítású alkalmi lapot ad ki, a melyben a hazai iparpártolás jelölésétől alkalmi sorok s az adományozó gyárak cikkeit ismertetések fog foglaltatni. Ezt a látogatók teljesen ingyen kapják.

Az érdekes nyári mulatságot a kör vigalmi bizottsága Magyar vásár neve alatt augusztus 12-én rendezi a városligetben. A sátrakban koncertet és virágot is fognak árusítani. A délután során vonzó sőtshangverseny és egyéb mulattató dolgok lesznek, este pedig táncmulatság.

A Magyar vásár tiszta jövedelme a kör kebelében alakult Kereskedelmi Alkalmazottak Segélycsoportja vagyonát fogja gyarapítani. A rendezés munkálatait Sági Henrik, a vigalmi bizottság elnöke és ifj. Kocsi Ferenc vigalmi bizottsági jegyzőnek vezetése alatt élénken folynak és sikert jövendőinek a hazafias célú, eredeti vállalkozás számára.

Zsarolási terv egy képviselő ellen.

Aradi órák bajban.

Ötezer koronát a szemetesládába.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 24.

Érdekes zsarolási eset kerül holnap az aradi rendőrség bünyői osztálya elé. A főszereplők: egy ismert biharmegyei országgyűlési képviselő, aki mint panaszos szerepel, továbbá egy bünyőgyeiről ismert aradi órák és sógora, aki szintén órák és ékszerüzlet tulajdonos. A zsarolási ügy pedig a képviselőnek egy állítólagos katonaszabadítási esete körül forog. Már eddig is tömérdek a bonyodalma ennek a históriának s most egy újabb fordulat készül: az egyik panaszlott ugyanis hamis tanukat akart szerezni, de véletlenül olyan embert talált felkérni erre a lovagi szolgálatra, aki felháborodva utasította vissza az ajánlatot, s amint ma tudósítónk előtt többek jelenlétében kijelentette, jelentést tesz az úgyról a rendőrségnek is.

Tudósításunk a következő:

Egyik Weitzer János-utcai ékszerész és órászület tulajdonosa, aki arról nevezetes, hogy

számtalan bünyőgye van s hogy éppen a múlt hóban itélték el valami „szabálytalanságért”, — valahogyan tudomást szerzett róla, hogy Bartha Ferenc országgyűlési képviselőnek állítólag valami katonaszabadítási esete van. A derék kereskedő, aki a földi igazságszolgáltatás gyarlósága miatt mindeddig elkerülte az őt jogosan megillető fegyházat, érdeklődni kezdett a dolog iránt és meg is tudta, hogy Bartha Ferenc nem tulságosan szeretné, ha ez az ügy napvilágra jutna és hogy már többeknek sikerült ezen a réven némi „polgári haszonra” szert tenni halgatási díj fejében. Természetes, hogy ezek az információk nem feleltek meg a valóságnak, a derék ékszerész azonban nem oknyomozó történetíró, hanem üzletember. Ennélfogva nem is kutatta, hogy mint áll a dolog, hanem rögtön az üzleti oldaláról fogta fel a hallottakat s elhatározta, hogy azokból ő is némi polgári haszonra fog szert tenni.

Fel is kereste sógorát, mert a derék ur szeret strohmannokat tolni maga elé, — és előadta neki az ügyet, egyúttal felszólítván őt, hogy vegyen részt a manipulációban. Az illető, aki maga is órák, de egyúttal szegény ember is, hosszas rábeszélés után el hagyta csábítani magát és sógora diktálása után levelet írt Bartha Ferencnek. A levélben közölte a képviselővel, hogy tudomása van a katonaszabadítási esetről s egyben felszólította, hogy adjon neki ötezer koronát kölcsön. A levél, hála a bünyőgyegekben megöszülendő Weitzer-utcai órák jogi ismereteinek, — igen diplomatikusan volt megfogalmazva, úgy hogy annak alapján mit sem lehetett tenni az írók ellen. De Bartha nem is akart a neki állítólag kellemetlen ügyben lármát csapni, tehát levélben válaszolt, kérve a levél íróját, hogy látogassa meg Budapesten, ahol majd elintézik az elintézendőket. Ez azonban élt a gyanúperrel s azt felelte, hogy nem mehet, de elvárja, hogy Bartha az ötezer koronát három nap alatt elhelyezze a szabadságtéren levő szemetesládába, amelylyel szemben van az ő üzlete. Bartha azonban ismét azt írta vissza, hogy az ügyet csak Budapesten lehet elintézni.

Igy állván az ügyek, a Weitzer-utcai órák rászánta magát, hogy felküldi a sógorát Pestre. A szükséges költségeket, mint üzleti befektetést, ő előlegezte. A sógor fel is utazott (az eset körülbelül egy esztendeje történt), — s egyenesen a képviselőház felé vette útját. Ott az állandó elnapolás dacára véletlenül éppen ülést tartottak, amelyen Bartha is jelen volt. A sógor kihívatta Barthát, aki azonban kijelentette, hogy nála nincs pénz, hanem menjen el vele a sógor a Pesti Hazai Elő Takarékpénztárhoz, ahol megkapja az ötezer koronát. A sógor a képviselővel együtt el is ment, a folyosón azonban Bartha azt mondta neki, hogy várjon rá. Bartha ezután bement a bankba, ahonnan telefonált Rudnay Bála akkori főkapitánynak, akivel már előzőleg közölte az ügyet. Rudnay azonnal kocsiába ült és személyesen jelent meg a takarékpénztárban, ahol Bartha megmutatta neki a sógorát. Rudnay pedig személyesen letartóztatja a megszorult embert.

Az ilyen kitüntetésben részesült aradi órák nyolc napig ült az államrendőrség fogházában, amíg Aradról megjött az értesítés, hogy állandó lakása és üzlete van, tehát szabadságra helyezendő. Ez meg is történt. A rajtavesztett ember visszatért Aradra, a budapesti rendőrség pedig áttette a bünyőgye aktáit az aradi rendőrséghez.

Időközben a sógor családi viszályból kifolyólag ellenséges viszonyba került a zsarolás kiszolgálójával, a bünszerzővel. Nem volt tehát oka, hogy mentegesse a derék urat, akinek

szemvedélye, hogy a hírlapokban nyilatkozik, ha törvényszéki tárgyalásait valamelyik újság megírja. A sógor el is mondta a rendőrségnek, hogy ő csak strohmann volt, az igazi bűnös azonban a Weitzer János-utcai órák. Így történt, hogy ez ellen is egindult az eljárás.

A kiváló kereskedő megijedt és alkalmas mentő tanuk után látott. Ma egy aradi ur embert is rá akart venni a hamis tanúzásra, ez azonban felháborodva utasította vissza az ajánlatot s többek előtt kijelentette, hogy a holnapi napon tudomására hozza a rendőrségnek az esetet. Az érdekes ügy fejleményeiről még megemlékezünk.

Az orleansi herceg válik.

Elusztotta hozomány.

Egy boldogtalan házasság vége.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 24.

Többször felmerült az a hír, hogy Fülöp orleansi herceg válni készül a feleségétől, aki tudvalevőleg néhai József főherceg legidősebb leánya: Mária Dorottya főhercegnő. A herceg már XIII. Leo pápát megkörnyékezte gyermektelen házasságának felbontása érdekében, de XIII. Leo is, és utána tavaly X. Pius pápa is megtagadta a herceg kívánságának teljesítését, de most — mint Párisból jelentik — a pápa mégis hajlandó elválasztani a hercegi párt. Az alicuthi udvar ismételtén megcáfolta a válás híreit, alkalmasint most is találnak valamely formát a cáfolatra. Tény az, hogy Mária Dorottya főhercegnő nem találta meg azt a boldogságot, amelyet férje oldalán remélt és nem rajta, nem is a hercegen, hanem a szentszék leküzdhetetlen ellentállásán mulik, hogy az annak idején nagy fényvel megkötött házasság forma szerint még fennáll.

A párisi jelentés a következő részleteket mondja még el:

Fülöp orleansi herceg, francia trónpretendens válni készül feleségétől, Mária Dorottya főhercegnőtől, aki tudvalevőleg az elhunyt József főhercegnek legidősebb leánya.

A házasság, mely ezelőtt tíz évvel kötött, csak rövid ideig volt boldog. Az orleansi herceg, aki két évvel fiatalabb feleségénél, csakhamar elhanyagolta nejét és idejének nagy részét külföldön töltötte Melba asszony, a párisi nagy opera primadonnájának társaságában. Ez alatt a hercegnő Alicuthon élt visszavonultan, ahol férje csak ritkán kereste föl.

A hercegi pár elhidegülését fokozta az a körülmény is, hogy a házasság meddő maradt. Az orleansi herceg már négy évvel ezelőtt tett lépéseket XIII. Leo pápánál a házasság felbontására. A pápa azonban a legelőkelőbb befolyások dacára is hajthatatlan maradt. Elutasította a herceg kérelmét tavaly X. Pius pápa is.

A herceg újabban ismét szerencsét próbált X. Pius pápánál, aki úgy látszik, politikai szempontból most hajlandónak mutatkozik a házasság felbontására. Ugyanis a pápa engesztelhetetlen ellensége a francia köztársaságnak és szívesen elősegíti az orleansi hercegnek egy újabb házasságát, mely a francia trónpretendensének utódát adna.

A francia royalista lapok egész határozottsággal jelentik, hogy a pápa legkö-

zelebb felbontja az orleánsi hercegi pár házasságát. Hozzáteszik, hogy a válásra újabb döntő okot szolgáltatott az a körülmény, hogy *Klotild* főhercegnő szerencsétlen spekulációját következtében elvesztett Dorottya főhercegnőnek két millió koronára rugó hozománya.

MULATSÁGOK.

(=) A kurticai ur dalárda augusztus 4 én a nagyvendéglő kerthelyiségében jótékonycélu, hangversenyyel egybekötött táncvigalmat rendez. Belépő díj: Családjegy 3 kor., személyjegy 1 kor. 60 fill. Műsor:

1. Üdvözlő dal, Zsaskovszkytól. Előadja: *Wetiz* József vezetése mellett az ur dalárda. 2. Monológ. Előadja *Merkler* Jolán. 3. Viharban, Dürnertől. Előadja a dalárda. 4. Az apostol, Petőfitől. Szavalja *Világ* Hermin. 5. Béka kantaté, Hennigtől. Előadja a dalárda. 6. Szavalt, előadja *Fülöp* Mária. 7. Monológ. Előadja *Kerpel* Vilmos. 8. Kurucdalok. Előadja a dalárda. 9. Az örült, Petőfitől. Szavalja *Világ* János. 10. Induló, Kückentől. Előadja a dalárda.

A nagy forradalom.

A дума tagjait elfogják.

Egy új „szent” szövetség.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, július 24.

A cár nem okul a világtörténelem tanulságain: széjjelkergette az orosz népcsonka képviselőit és ezzel maga hajszolja bele népét a forradalomba. Most már nincs megállás azon a lejtőn, amelyen a cár zsarnoksága alatt sanyalódó, rettenetes erejű orosz nép megindult és egyre gyorsabban rohan — a szabadság felé. A fölösztatott дума tagjai nem széledtek el, hanem tegnap bizalmas ülésre gyűltek össze a finnországi *Vyborgban* és elhatározták, hogy nemzetgyűléssé alakulnak, ha kell, a cárt megfosztják trónjától és ideiglenes kormányt neveznek ki. Ez után már csak a véres, a lánggal égő, a mindent elsöprő forradalom következhetik. A дума tagjai fölkelésre hívják föl a népet. A nagy forradalom jel-szavai, amelyeket 1789-ben Párisban vitt diadalra a francia nép és amelyek 1848-ban Magyarország népét öntöttek el, most ott röpködnek Oroszországban és — mint a sziporkázó szikrák — ott kavarognak a cár feje körül.

A дума tagjait különben, ha nem menekülnek, az a veszély, hogy gyorsan hogy börtönbe vetik őket. Világos fenyegetést jelent — ha igaz — az a hírszenzációt új szent szövetségről szól.

Mai távirataink:

A дума feloszlik.

Pétervári, július 24. Cár ukáza. A birodalmi tanács ülésén a cári ukáz szerint a birodalmi tanács ülését bezárták és Egy másik cári ukáz kijelentette, hogy a birodalmi tanács ülését újra egybe-letti kozák területre az ukáz kijelentette a Don mellé.

Pétervári, július 24. Az állomásokon minden nyugodt. A forradalom rendes. A lakosság az állomásokon várta a híreket, hogy az állomásokon minden nyugodt. Pétervári hírek szerint a дума feloszlatását mindenütt nagy nyugalommal fogadták (?) és zavargások.

London, július 24. A *Daily Mail* Pétervárról: A város aránylag nyugodt, bárha a Vyborgban üléselő дума képviselői *manifestumát* a közönség körében jórészt már tegnap este ismerték. A *manifestumot* eredetileg a lapokban akarták közzétenni, a mi azonban lehetetlennek bizonyult. Péterváron most türelmetlenül várják, hogyan fognak a dolgok Moszkvában fejlődni. Moszkva ez idő szerint a nagy forradalmi mozgalom központja és itt, valamint Odesszában várják az első konfliktusokat.

Páris, július 24. A közvélemény tanács elhatározta, hogy a дума iránt érzett testvéri rokonszenvének újrag kifejezést ad és reméli, hogy az orosz kormány alkalmazza intézkedés az elnehezen sujtott nemzet politikai életét nem fogja még sivatrábbá tenni.

Páris, július 24. A sajtó még mindig izgatottan tárgyalja az eseményeket. *Sembat* szobialista képviselő a *Humanité*-ban amiatt panaszkodik, hogy Franciaország adta a pénzt arra, hogy a cár népét elnyomhassa.

Páris, július 24. A Vyborgban összegyűlt dumaképviselők el vannak készülve, hogy az orosz kormány elfogadja őket. Ha Finnország ellentállana: alkotmányát újból felfüggesztik.

A diktátor.

Páris, július 24. Pétervári jelentések szerint arról értesülnek a lapok, hogy *Nikolajevics Miklós* nagyherceget rövid időn belül diktátorrá fogják kinevezni. *Muranzeff*, a дума volt elnökét a cár magához rendelte. *Muranzeff* még ma Peterhofba megy.

Páris, július 24. A legfontosabb hír, amely ma Pétervárról érkezett, az, hogy a cár *Muranzeff*-et, a fölösztatott дума elnökét Péterhofba szólította, hogy meghallgassa véleményét. A cári *manifestumot* *Trepov* szövegezte s a дума fölösztatását katonai tekintetek diktálták. *Nikolajevics Miklós* nagyherceg meg tudta győzni a cárt arról, hogy a hadseregben forrongást csak úgy lehet mutatkozni, ha a cár visszahívja a hadsereget az autokráciára.

A új szent szövetség?

London, jul. 24. A *Daily Telegraph* pétervári tudósítója jelenti: A város látszólag csendes, de ez csak a közelgő vihar előjele. A *Vilmos* császár beavatkozásáról szóló hír ma sem akar elnémulni. Azt mondják, hogy már régóta titkos megbeszélések folytak *Miklós* cár és *Vilmos* császár közt, melyeknek az eredménye egy titkos egyezmény, melyhez később *Ferenc József* osztrák császár is hozzájárult. Ez a megegyezés az állítólag tervezett új szent szövetséggel áll összefüggésben.

London, július 24. Komoly formában megújulnak azok a hírsztelések, hogy *Vilmos* császár kész fegyveresen beavatkozni Oroszország belső ügyeibe. A „*Tribune*” és az „*Express*” leghatározottabban állítják, hogy erre nézve a német császár és a cár között titkos megállapodás van. A *Tribune* szerint már régen konferencia volt a cár és *Vilmos* császár között és *Ausztria-Magyarország* uralkodója bizonyos körülmények között szintén hajlandó a fegyveres beavatkozásra.

Odessza rémnapijai.

London, július 24. A *Daily Mail* és a Reuter-ügynökség egybehangzólag azt jelentik Odesszából, hogy ott nagyszabású

zsidó tüntetésekre készülnek. Kozákok és a fekete banda tagjai a zsidónegyedben már tegnap este több házat kifosztottak és leromboltak. Az odesszai zsidók küldöttséget menesztettek *Kaubars* tábornokhoz, akitől a küldöttség azzal a válaszzal tért vissza, hogy a tábornok késznek nyilatkozott a zsidókat szorult helyzetükben segíteni, de csak azzal a feltétellel, ha hazafias érzületük jeléül azonnal hazafias körmenetet rendeznek.

Odessza, július 24. A fosztogatók által megkísérlett pogrom rendezése ma csak jelentéktelen kárt okozott. Több üzletet kiraboltak és egyes ablakokat beverték, de a rendőrség és katonaság erélyes közbelépése megakadályozta a zavargások kiterjedését. A lakosság izgalma csillapult.

Odessza, július 24. A zsidó lakosság közt nagy az izgalom, mert a délután folyamán három külvárosi utcában nagyszámú boltokat és házakat raboltak ki és a kozákok azzal fenyegetőztek, hogy a *Prokosovszkaja*-utcában, ahol egy kozákot délelőtt megöltek, legyilkolják az összes zsidókat az új folyamán.

Elfogott forradalmárok.

Pétervár, július 24. A rendőrség lázasan kutat a forradalmi lapok munkatársai után. A *Mysl* valamennyi munkatársa fogságban van. *Aladin*-t és *Anatin*-t, mihelyt visszatérnek a londoni interparlamentáris konferenciáról, le fogják tartóztatni.

Páris, július 24. Az orosz kormány az intézkedések egész sorozatát léptette életbe a forradalom elnyomására. Csaknem száz politikust elfogtak és több lapot elkoboztak. A forradalmárok néhány nap múltán lépnek teljes akcióba. A дума volt az, amely eddig késleltette a forradalmat. *Csicsinszky*, a kormánynak volt földművelésügyi minisztere, a ki a forradalommal való megegyezés szószólója volt, a forradalommal szemben csatlakozott.

Pétervár, július 24. Az összes Péterváron megjelenő lapokat, háromnak kivételével, elkobozták.

Fellázadt katonák.

Berlin, július 24. A *Lokalanzeiger*-nek jelentik Varsóból: A дума szétkergetése mély benyomást keltett. A munkások szervezete megkezdte a sztrájkot. A 37-ik gyalogezredben forradalmi „szellemet” konstataáltak. Két katonát letartóztattak. Nyolcvankét katona megtagadta az engedelmességet, hogy őrzőjáratot teljesítsen. Várják, hogy úgy Kiebben, mint Pétervárott, úgy itt Varsóban is kihirdetik a ostromállapotot.

Varsó, július 24. A brest-litovszki zendülő katonák múlt éjjel megtámadták a tiszti klub épületét, úgy hogy az ott lakó tisztek kénytelenek voltak menekülni. A kapunál a tisztek és a katonák között véres harc volt, amelyben két tiszt elesett, többen megsebesültek. Alexandrovo-ban tegnap óta véres harc folyik a zendülő lojális csapatok között. A zendülő összes állami épületeket elpusztították, lakosok a határon át menekülnek.

Hamburg, július 24. Ideérkezett a hírek szerint a finn rendőrség fölmondta szolgálatait. Az 1. és 4. gyalogezred ezidőtálig desei, továbbá 120 tiszt lemondott. Péterváron és Moszkvában a mai nap alatt tan folyt le. A дума tagjai rendőrség alatt állanak.

Az aradi választás.

Ütközet előtt. — Gyűlések a vasutasokkal. — A pártok felhívásai. — A jelöltek ajánlása. — Tisztviselők gyűlése. — Katonaság a választáson.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 24.

Ma, a választás utolsó előtti napján, a csütörtökön erőket összemérő pártok rendkívül nagy agilitást fejtettek ki, hogy megnyerjék jelöltjeiknek a választóközönségnek azt a részét, amely még nem foglalt állást a jelöltek támogatása dolgában. A nap folyamán egymást követték a pártok szűkebbkörű bizalmas értekezletei, amelyeken megállapították az utolsó intézkedéseket a követendő taktikára nézve, este pedig több helyiségben gyűléseket rendeztek, főleg a köztisztviselők és vasutasok megnyerése érdekében.

Müller Károly és Komjáthy Béla pártjai ma már átnyújtották az ajánlási íveket Mülek Lajos dr. választási elnöknek, aki az izgatott közhangulatra való tekintettel a választás napjára ma két század gyalogság és egy század huszárság kivonását kérte az aradi katonai állomásparancsnoktól.

A Müller-párt.

A függetlenségi és 48-as Müller-párt ma este a Ferenc-téren levő János vitéz-vendéglőben tartott pártgyűlést, amelyen a most folyó választási küzdelemben példátlanul álló nagy számban jelentek meg a választópolgárok. Már este nyolc órakor igen sokan gyűltek össze a pártnak a Központi szállóban levő irodájában, ahonnan Müller Károlyval élükön fölvonultak a gyűlés színhelyére. Az időközben itt összesereglett polgárok kitörő lelkesedéssel fogadták a környelvezett népszerű képviselőjelöltet, aki a ma esti beszédében, mint a tisztviselőket és a vasutasokat érdeklő kérdésekkel foglalkozott, olyan programot adva ezén a téren is, amely minden tekintetben meggyőző a választók jogos kívánságaival. Ünnepezték is egész estén át a puritán jellemű, nyílt szívű jelöltet, akít minden előjel a győzelem reményével bíztak.

(Müller a vasutasokról.)

Vizer Lajos pártelnök üdvözlővén a több száz főnyi választó polgárságot, Müller Károly az alábbi, zajos tetszésnyilvánításokkal megszakított beszédet mondotta:

— Mélyen tisztelt uraim és polgártársaim! A város különböző helyein tartott pártgyűléseken elmondott beszédeimben a szükséghez képest általános szempontokra és helyi érdekekre terjeszkedtem ki. Itt az a réteg van legerősebben képviselve, amelyről még legkevesebb alkalom volt szólni: a tisztviselők. Azok, akik az államért dolgoznak s bizony, igen-igen mostoha módokban részesülnek. Mi tökéletes szabadságot akarunk adni az általánosságoknak, akkor van az a jogot meg kell adni a polgárság minden rétegének. A tisztviselőknél pedig csak a pragmatika biztosíthatja ezt a jogot. Attól kezdve, amikor leteszi az esküt, a pragmatikának védőpajzsul kell szolgálnia minden érdekelőt. A pragmatika az eskü betartásának köteleességét rója a tisztviselőre; de míg a köteleességet teljesítette, a szabadság, a védelem igen sok csorbát szenvedett.

Általános választói joggal a pragmatikát is és követelem, mint az emberi jogok dia-

1904. évi I. tv.-cikk osztályonként so-

a tisztviselőket. Meghozták a törvényt világ, de nem hajtották végre, amenny-

nyben az I-ső osztályba eddig még egy tisztviselőt sem osztottak be. Mi tehát követeljük a törvény tisztességes végrehajtását és követelni fogjuk mindaddig, amíg az utolsó betűig érvényre nem jut.

Még most sincs tisztázva, hogy a Mű. tisztviselők köztisztviselők-e, vagy pedig állami üzemek kereskedelmi alkalmazottai? Akármilyen álláspontra helyezkedik is e kérdésben a kormány, a pragmatikát rájuk is épügy kiterjesztendőnek tartom, mint a többi tisztviselőkre. Ha üzlethez hasonlítom a vasutat, akkor a vasuti tisztviselők olyan vállalat alkalmazottai, amely kétszázmillió koronát jövedelmez. Ebből nyolcvanmillió korona tiszta haszon marad fenn. Hát most kérdem, nem igazságos kívánság-e az, hogy azokat, akik eme horribilis jövedelem megszerzésében fáradoznak, igazságosan kell abból részesíteni? Mély tisztelettel hajlok meg ilusztris elnökünk, Kossuth Ferenc előtt, követem őt lelkesedéssel, de annak, amit e tekintetben mondott, nem fogom magam alá vetni. A miniszter szavai szerint az állam érdekei egyelőre nem engedik a törvény végrehajtását. Már pedig a fennmaradó nyolcvanmillióból csekély kvótával ki lehet elégíteni a jogos kívánságokat, azokét, akik sokszor testi épségük veszélyeztetésével szolgálják a közérdeket. Nem mondom én, hogy a veszélyt díjazták, hanem díjazták a jogosult érdekeket, ebben ugyis díjazták a veszélyt is. Ismételtén hangsúlyozom, hogy meghajlok a pártérdek előtt, de speciális esetekben főlemelem a szavam, míhelyt választóm érdekeiről van szó. Akkor megyek előre, föntartás nélküli a magam útján, mindaddig, amíg csíhoz nem érek. (Lelekes éljenzés és taps.)

Vegyük figyelmbe az előléptetési rendszert. Ha valaki belép a hivatalba, csak bizonyos idő múlva nevezik ki. De ezt a bizonyos időt pontosan meg kell állapítani. Most, ha nincs annak a fiatal tisztviselőnek pártfogója, protektora, itéletnapig ülihet egy helyen, sohasem veszik észre. Az a hibája is megvan a mi tökéletesen rossz előléptetési rendszerünknek, hogy a tisztviselő valami mulasztás miatt egyszerre csak megakad az előrehaladásban. A pragmatika az ilyen eseteket is kiküszöböll egyszerűsmindenkorra. Ugyancsak a pragmatika nyújt biztosítékot a tisztviselőknél az őket szolgáló közben érhető szerencsétlenségek esetére. A mostani rendszer mellett sokszor történik igazságtalanság, mert egyeseknek, vagy hátrahagyott hozzátartozóknak kedvező lehet ez a biztosíték, míg másoknál pedig nem. Erre nézve kulcsot állapít meg a pragmatika, valamint a családi pótlék ügyét is rendezni fogja, aminek a tekintetében most neveltséges megszorításokkal élnék.

Végül ígéretet tett, hogy a bizalomra, melylyel meg tisztelik, minden erejével rá fog szolgálni és ha fölküldik a parlamentbe, olyan nyílt arccal jön vissza, amint nyílt arccal most áll a választók előtt. (Szünni nem akaró taps és éljenzés.)

Kitörő lelkesedéssel ünnepezték beszéde után a választók Müller Károlyt, akinek Vizer Lajos mondott köszönetet. Fogadalmat tettek a jelenlevők, hogy 28-án kitartással és teljes erjükkel dolgoznak a zászló diadaláért.

Vajda János máv. ellenőr azért foglalt állást Müller Károly mellett, mert egyenes gondolkodása, hajthatatlan jellemű ember, aki minden társadalmi osztály jólétének emelésén fáradozik. Nem ismeri a pártfegyelmet, ha választói érdekeiről van szó. Kéri vasutas testvéreit, akiknek nem a megbízásából beszél ugyan, hogy sorakozzanak Müller zászlaja alatt, aki nemcsak ígér, hanem cselekszik is, sőt többet cselekszik még az ígéretnél is. — Ha a város érdekeiről van szó, csakolyan Müller Károly ő, mintha a vasutasok érdekeiről van szó. Mert mi, — ugymond — nemcsak vasutasok vagyunk, hanem aradi polgárok is, akik nem csak a speciális érdekeinket, hanem a város érdekelt is szem előtt tartjuk. Én bizom benne, bizom az ő törhetetlen akaraterejében, bizom a becsületes multjában, egyenes jellemében. Ez az én emberem, ez a mi emberünk. Ezért mi a tűzbe is elmegyünk és ennek az embernek győznie kell, mert az ő győzelme a mi leghőbb vágyaink teljesedését, a diadalunkat jelenti. (Lelekes éljenzés és taps.)

(Az Iparosok érdeke.)

Hosszantartó lelkes éljenzés és taps zugott föl a tartalmas, tüzes hangú beszéd után, mire Bácz Márton postafőtiszt mondott lelkesítő beszédet a jelölt mellett, hangsúlyozván a mostani áldatlan ipartörvény revizójának szükségességét.

Müller Károly kijelenti, hogy évekig ügyesze volt az ipartestületnek s már akkor foglalkozott az ipartörvényvel. Meggyőződése, hogy azt nemcsak módosítani kell, hanem gyökeresen át kell alakítani.

Majd Leitner Ernő dr. és Szikszay Antal mondottak a lelkesedéstől áthatott, mély meggyőződésű, buzdító beszédet. Tetőfokra hágott a lelkes hangulat Benedek Árpád beszédének hatása alatt, aki így kezdte beszédét:

— Bajtársak! Katonák! En, aki hozzászoktam, hogy a beszéd áradatában is izmos kezekkel uszszam, sohasem beszéltem olyan nehezen, mint most. Mert a döntő pillanatban nem beszélni, hanem tenni kell. A győzelem biztos reménye mámorossá teszi szívemet. Mi úgy érezzük lelkünk hevéből, hogy fényes, erős diada elé megyünk, hogy a függetlenségi demokrata eszmék és törekvések elé nézünk.

Majd áttért a vasutasok küzdelmének ismertetésére. Az ujkor hajnalhasadásának legdicsőbb katorái a vasutasok voltak. Amikor még lélegzen se mert az ország, a vasutasok előretörték, nemcsak a saját érdekükben, hanem az ország érdekében is. Müller Károlynak nem volt még alkalm a az új Magyarország ujjáteremtői érdekében annyit cselekedni, mint amennyit tenni célul tűzte ki maga elé. Komjáthy Béla azonban tagja volt már a parlamentnek, amikor a vasutasok és a tisztviselők érdekeiről volt szó s még sem fogta pártjukat. (Egy hang: Legelőbb ő ítélte el őket!) Hát lehet habozni, amikor Müllerről és Komjáthyról van szó? Meggyőződése, hogy Müller Károlyban nemcsak a vasutasok és tisztviselők, hanem a munkások, iparosok, kereskedők is melegsívű barátot és támogatót találnak. Végül Steigerwald Alajost, az ipartestület elnökét éltette, aki nem ment el ugyan a gyűlésre, de testestől lelkestől dolgozik a zászló diadaláért, Müller Károly győzelméért.

A frappáns hatású beszéd utolsó passzusára *Seikszay* Antal válaszolt apósának, *Steigerwald* Alajosnak a nevében, aki most gyöngékedik ugyan, de a választás napján ott lesz az urnánál és részt fog kérni *Müller Károly* győzelméből.

Azután *Sealay* Arnold dr. mondott nagy tetszéssel fogadott, a meggyőződés erejétől izzó hangú beszédet. A *Komjáthy* párt értekezletén — ugymond — azt hangoztatták, hogy *Komjáthy Béla* hivatalos jelölt. Ez nem igaz. Harminchárom ember nem cselekedhetik az egész párt nevében, amelynek nem feléje, hanem síja van rendelve a végrehajtó bizottság. Majd erélyesen visszatartotta azokat a tendenciózusan terjesztett híreket, mintha őt a *Komjáthy* párt részéről tettleges inzultusok érték volna.

Azután még többen felszólaltak, majd a gyűlés berekesztésével a több száz főnyi polgárság hazafias dalok énekletével felvonult az *Andrássy* téren, lelkesen éljenezve jelöltjüket, *Müller Károlyt*.

(Levél a választókhöz.)

A *Müller*-párt vezérő-bizottsága ma a következő levelet intézte Aradváros összes választóihoz!

Polgártársaink! Testvéreink!

Csütörtökön képviselőt választunk. Ne mulassza el szavazati jogát gyakorolni, de jól fontolja meg, hogy Arad érdekéről van szó a városunk jövője fölött fog a csütörtöki eredmény dönteni.

Csak Müller Károlynak szabad a küzdelemben győznie, csak ő lehet Arad méltó képviselője, csak rá adhatja szavazatát az, aki igaz függetlenségi s aki igazán szereti városát.

Igaz függetlenségi ember nem támogathatja azt, aki épp azért maradt ki régi kerületéből, mert csorbán hagyta a nemzeti küzdelemet. S most a vértanúk városa küldje fel őt a képviselőházba? Nem, — aradi ember, függetlenségi ember arra nem adhatja szavazatát.

Igaz aradi, igaz függetlenségi csak Müller Károlynak szava. Évtizedek óta vezére ő az aradi 48-asoknak. Vezére volt már akkor, mikor az aradi függetlenségi párt kicsike és gyöngé volt, a nagyurak gunyolódásának céltáblája volt. Müller Károly nem kívánkozott az ő fényes társaságukba, hanem napról napra velünk volt, egyszerű polgárokkal, ápolta bennünk az összetartást, buzdított minket a 48-as elvek szeretetére. Most nagy és hatalmas a függetlenségi párt, de ebben senkinek sincs annyi érdeme, mint Müller Károlynak, aki a legnehezebb időkben vezetett bennünket küzdelemből küzdelembé.

De *Müller Károly* aradi ember, ismeri a várost; az *Andrássy-tér* palotáit épp úgy, mint *Gáj*, *Pernyáya* nádfalú házáét. Ismeri minden zegét-zugát, de ismeri lakóinak is minden buját-baját, ismeri a város érdekeit, szükségleteit s tudja is, érzé is, mi fáj Aradnak s mi gyógyítaná meg Aradot. Várkezik tehát városa ellen, aki idegen kezébe akarja adni Arad mandátumát, Arad sorsát, mikor lehetjük azt ami jó földünk, a mi igaz barátunk, testvérünk, *Müller Károly* kezébe.

Polgártársak! Mindnyájan jelenjünk meg csütörtökön és szavazzunk le *Müller Károlyra*. Az ő győzelme Aradváros győzelme, mindnyájunk győzelme és öröme lesz.

Ugy legyen!

A *Müller* párt vezérő-bizottsága.

(A vezérő-bizottság.)

A *Müller*-párt nagy vezérő-bizottsága ma délután 6 órakor ismét ülést tartott a Központi Szálló kerthelyiségében *Vizer Lajos* elnöklété alatt. A szükséges teendők megbeszélése után a nagy vezérő bizottság a következő tagokkal egészítette ki magát:

Várszeghy János, *Videki* Géza, *Pittner* Márton, *Bobovics* Gyula, *Kremjanszky* Ervin, *Hajós* Imre, *Fias* János, *Fias* István, *Vajda* János, *Daruváry* Károly, *Adorján* Árpád, *Fényes* Ignác, *Bokor* István, *Vig* András, *Péterfy* Pál, *Csányi* György, *Kovács* József, *Gábor* Lajos, *Szabó* Kálmán, *Rónai* Lázár,

Helmezy Gábor, *Fehér* Imre, *Wagner* Pál, *Szűcs* Mihály, id. *Csák* Károly.

(Meghívások.)

A *Müller* párt nagy vezérő-bizottságának összes tagjait felkérem, hogy a legfontosabb választási teendők megbeszélése céljából holnap, *szerecsen este 6 órakor* a választási irodában tartandó értekezleten megjelenni sziveskedjenek. Mély tisztelettel: *Vizer* Lajos, pártelnök.

Kérelem! Felhívom mindazon tiszteit polgártársaimat, akiknek birtokában *Müller* zászlók vannak, hogy zászlóikat a felvonuláskor csütörtökön reggel fél nyolc órára a *Tökös* térré magokkal hozni, illetve kiküldeni sziveskedjenek. Mély tisztelettel: *Vizer* Lajos, pártelnök.

Meghívó.

Mután a *János* vitéz-vendéglőben ma este tartott pártgyűlés oly látogatott volt, hogy a választó polgárok tekintélyes része kiszorult a helyiségből, felkérem a m. kir. államvasutak és az Arad-csanádi egyesült vasutak összes érdeklődő szavazó polgárait, hogy holnap, *szerecsen este 8 órakor a városi üdülő vendéglőben* tartandó pártgyűlésen megjelenni sziveskedjenek. Hazafias tisztelettel:

Vizer Lajos, elnök

A Komjáthy-párt.

A *Komjáthy*-pártban ma is élénk élet uralkodott. Az esti gyűlések alkalmával a vasutasok között tettek látogatást.

(Komjáthy és a vasutasok.)

Este fél kilenckor a *Komjáthy*-párt népes értekezletét tartott a *Schmidt*-féle vendéglőben. A jelenlevők nevében *Vent* Manó üdvözölte *Komjáthy* Bélát, aki rövid beszédben válaszolt. Politikai programját — ugymond — elmondotta már. Foglalkozott benne a vasutások helyzetével is, akik szép számmal vannak itt képviselve. A függetlenségi párt most többségre jutott, be kell tehát váltania ígéreteit. Ha a kormány nem teljesíti köteleességét, úgy kérdőre fogjuk vonni. Magyarország az ígéretek földje. Seholy ezen a széles világon annyi ígértet nem hangzik el, mint itt, sehol annyi csalódás nincs, mint itt. A hatalmat arra kell felhasználni, hogy az ígéretet beváltassanak. Kijelenti, hogy kiméletlen harcot fog folytatni azok ellen, akik nem hajlandók köteleességüket teljesíteni.

Ezután közölnétra *Barta* Ödön orsz. képviselő szólalt fel. Foglalkozott a vasutasok ügyével. A vasutas sztrájk idején ő volt az, aki *Turchányi* Pál kérelmére éj idején kihuzta ágyából *Hieronym* Károly akkori kereskedelmiügyi minisztert, hogy fogadja az elébe járuló vasutas küldöttséget. Hogy ezt megtette, az is bizonyítja, hogy mennyire szívén viseli a vasutasok érdekeit. Tisztában van a vasutasok bajaival. Ha egy parasztagyda úgy gazdálkodik, mint a magyar állam, már rég gondnokság alá helyezték volna. Hogy más állam számára évenként száz és száz milliót elvonunk, az nem politika. Rövid négy év alatt 38 százalékkal emelkedtek a kiadások, ezek azonban nem a mi talajunkat öntözik. Az állam a vasutasokkal szemben úgy viselkedik, mint egyszerű apa a fiával. Szűk csizmát vett neki, amely arra jó, hogy feltörje a lábat és nagyobb sebeset okozzon. Az igaz, hogy ez a csizma tartós. Ahol jól megy az üzem, az alkalmazottnak is jobb sort kell biztosítani. *Komjáthy* mindenkor elől fog járni a bajok orvoslásában. Ott, ahol egy szépen dotál, igen jó állásban levő valakit két millió több fizetéssel lehet megajándékozni, anélkül, hogy köszönet járna érte, ott, ahol évenként 340 milliót fizetünk a közös kiadásokra, ott gondoskodni lehetne az alkalmazottak jólétéről is. Olyan ez az ország, mint bizonyos dákák, akik óvodagyüle-

sekre és más jótékonyági ülésekre járnak el, gyermekeiket pedig a dajkára bizzák. Az ország a saját gyermekeit rongyokban járattja, míg másokat táplál és felruház. Nagy Sándor ná fia ennek a városnak, ő tudja, hogy ki a legalkalmasabb Arad képviselője.

A tetazéssel fogadott beszéd után *Nagy* Sándor dr. orsz. képviselő állott fel szólásra. Amikor — ugymond — látja a vasutasokat, mindig eszébe jut szomorú, felelősségterhes helyzetük. Kezükbe van letéve sok ezer embernek életbiztonsága, arról is bizonytalanságban vannak, hogy utra kelvén, viszontlátják-e családjukat? Sokan azt hangoztatják, hogy a vasutassztrájk alkalmával törvénybe foglalt garanciák elégségesek és hogy harminc évig nem is kell újabb törvényt alkotni. Ez ellen a fel-fogás ellen *Komjáthy* és ő a legerélyesebben küzdeni fognak. Olyan ez a társadalom, mint a cifrákódó asszony, akinek selyem a szoknyája, de az alsószoknyája foltos. (Darultság.) Mindenképpen védte a vasutasok érdekeit. A január 26-iki választás eredményét az ő működésüknek lehet főképen köszönni Arad legkiválóbb polgárai sorakoznak *Komjáthy Béla* mellé, akiknek ilyenképpen bizonyos a megválasztatása. Ő róla el lehet mondani azt a francia mondást, hogy különös ember, nagy ember, mert ő elhiszi, amit mond.

Még többen is felszólaltak *Komjáthy Béla* támogatására.

Tíz órakor a *Komjáthy*-párt az Ungareán-féle vendéglőben is értekezletet tartott.

(A Komjáthy-párt felvonulása.)

A *Komjáthy* párt elnöksége a következő felhívást intézi a választókhöz:

Polgártársak!

Folyó hó 26-án, csütörtökön fogja megmondani Aradváros népe, kit óhajt képviselőjéül az ország törvényházába küldeni. Az aradi függetlenségi és 48-as párt képviselőjeiül *Komjáthy* Bélát jelölte. Szent meggyőződésünk, hogy ez a jelölés Aradváros egész polgárságának óhaját fejezi ki. *Komjáthy Béla* 81 éve működik a közéletben, hazafisága, nagy tudása, törhetetlen eivhűsége, becsületessége mindenütt tiszteletet és elismerést szerettek nevének és egyéniségének.

Tartsuk hazafias földadatunknak, hogy *Komjáthy Béla* nevével győzelemre vigyük a függetlenségi és 48-as párt zászlaját.

A *Komjáthy Béla*-párt csütörtökön, 26-án reggel 7 órakor gyülekezik a *Szt. Háromság-szobor* előtti téren, ahonnan 8 órakor indul a választási urnához. Legyetek ott mindannyian, akik buzgólkodtok a függetlenségi és 48-as eszme diadaláért, ne maradjon el senki, hogy a dicsőség és győzelem koszorúja övezze küzdelemünket. Eljen *Komjáthy Béla*!

Arad, 1906. július 25-én.

A függetlenségi és 48-as párt elnöksége.

A Fényes-párt.

Fényes Samu dr. demokrata-pártja minden erejét megfeszíti, hogy diadalmasan lobogtassa zászlaját a választási küzdelemben. A pártban ma értekezlet volt, amelyen megállapították a csütörtöki választás alkalmával szükséges teendőket. Sok lelkes fiatalember ajánkozott a pártnak, hogy a választás napján ingyen szolgálatot teljesít részint a pártirodában, részint a választási helyiség előtt.

A demokrata-párt bizalmi férfialul az első szavazatszedő bizottsághoz *Deutch* Izó dr. ügyvédet és *Frank* Léo kereskedőt, a második szavazatszedő bizottsághoz *Grossmann* Alfréd dr. ügyvédjelöltet és *Hacker* Mór megánhivatalozott küldte ki. A jelölésre vonatkozó ajánlást délelőtt adják át a választási elnökeknek.

A párt ma este a Molnár főle vendéglőben értekezletet tartott, amelyen megjelent Fényes Samu dr. is és kitartásra buzdította híveit.

(Pártok barátkozása.)

A választási küzdelemnek egy érdekes epizódja játszódott le ma este tíz órakor a Lisinszky-főle vendéglőben, ahol Fényes Samu dr. pártja értekezett.

Szalay Arnold dr. vezetése alatt megjelent a vendéglőben a Müller-párt egy csoportja. Fényesék kissé idegenkedve fogadták az ellenpártiakat, az idegenkedés azonban csakhamar barátságos együttérzéssé változott. A Müller-pártiak vezetője, Szalay Arnold dr. ugyanis beszédet mondott, amelyben kijelentette, hogy a Fényes-párt előtt, tisztességes amely fegyverekkel küzd és ilyenképen tért is tud hódítani, a Müller-párt meghajtja lobogóját.

Ezt a gavalléros kijelentést a Fényes-pártiak kitörő lelkesedéssel fogadták és a két párt hívei hosszabb ideig maradtak együtt barátságos poharazgatás közben.

A jelöltek ajánlása.

Az aradi mandátum három jelöltjének pártjai ma már elkészítették a jelöltek ajánlási iveit, sőt Müller Károly és Komjáthy Béla pártjai már át is nyújtották az ajánlást Múlek Lajos dr. választási elnöknek. Az ajánlási iver teljes szövege a következő:

(Müller Károly ajánlása.)

Nagyságos Múlek Lajos dr. választási elnök urnak Aradon.

Az aradi választókerületben 1906. július 26-án megtartandó országgyűlési képviselőválasztás alkalmával képviselőül Müller Károly ügyvéd urat ajánljuk és jelöljük. Arad, 1906. július 25. Kiváló tisztelettel:

Vizer Lajos, Miltner Elnök dr., Jellinek Henrik dr., Joannovics Antal, Olasz Lajos, Amtmann Lajos, Kalmár Nándor, Berta Tivadar, Benedek Árpád, Rothmüller Ferenc, Fejér Gyula, Blaskovits Antal, Don Konstantin, Szalay Arnold dr., Bartal Ernő, Ravasz Imre, Sebesy Ferenc, Dobró Pál, Karczag Jenő, Oravecz Miklós, Ifj. Tonesz Ferenc.

Bizalmi férfiak a Müller-párt az alábbi beadványban jelentette be:

Nagyságos Múlek Lajos dr. választási elnök urnak Aradon.

Az Aradon 1906. július 26. napján megtartandó országgyűlési képviselőválasztásra a Müller Károly-párt részéről bizalmi férfiakul jelöljük: az első küldöttséghez Benedek Árpád és Vizer Lajos, helyettesekül Heitz Nándor dr. és Salgó Miksa dr. urakat; a második küldöttséghez Krenner Zoltán dr. és Oravecz Miklós, helyettesekül Karczag Jenő és Szalay Arnold dr. urakat. Arad, 1906. július hó 25. Kiváló tisztelettel:

Blaskovits Antal, Don Konstantin, Czermann József, Drummer Ferenc.

(Komjáthy Béla ajánlása.)

A Komjáthy-párt jelöltjének ajánlását a következő levélben jelentették be:

Nagyságos Múlek Lajos dr. választási elnök urnak Aradon.

Van szerencsénk az aradi függetlenségi és 48-as párt részéről Komjáthy Béla urat jelölni. Bizalmi férfiak gyanánt alkalmazzuk az első szavazatszedő bizottsághoz rendes tagokul Avarfy Ferencet és Kovács Vincét, póttagokul Péterffy Antalt és Ond, Jánost; a második szavazatszedő bizottsághoz rendes tagokul Kernács Lajost és Vincze Miklóst, póttagokul Somló Armin dr.-t és Kirle Antalt, főtartván a jogot a bizalmi férfiakat esetleg másokkal helyettesíteni. Tisztelettel:

Avarfy Imre dr., Schwartz Jenő dr., Péterffy Antal, Steiner Ferenc, Szondy János, Domonkos Lajos, Nagy Sándor dr., Hőnig Ottó, Keresztes Gyula dr., Keresztes Aron, Gutjahr Mihály, Szabó Zoltán, Tabakovits György dr., Vincze Miklós, Somló Armin dr., Nagy Kálmán, Avarfy Ferenc, Miltner József.

(Fényes Samu dr. ajánlása.)

Fényes Samu dr. jelölését a párt holnap délelőtt tizenegy órakor jelenti be Múlek Lajos dr. választási elnöknek. A jelölést bejelentő levél így hangzik:

Tekintetes választási Elnök ur! Az 1906. július 26-iki országgyűlési képviselőválasztás alkalmából Aradváros képviselőjéül ajánljuk jelöltünket, Fényes Samu dr. kassai író és ügyvédet. Kelt Aradon, 1906. július 25-én. Tisztelettel:

Steinitzer Pál dr., Elek Gáspár, Magyar Endre, Dutsch Izsó dr., Seres András, Singer Sándor, Szepes Antal, Weichert Lipót, Dániel Antal, Grész Zschariás, Gelier Izidor, Bodnár Sándor, Weisz Izsó, Czabai Mátyás, Szabó Dániel, Bogdán György, Kalmár József, Szegő Hugó dr., Groszmann Aifred dr., Csépes János, Tisch Mátyás, Vidéky Géza, Tibeth Antal, Székely József, Klein Simon, Schmitt Zsigmond, Pozsody János, Liebhaber János, Koszta János, Mohos Ágoston, Reisinger Ferenc dr.

Karhatalom kirendelése.

Mivel három jelölt van és különben is nagyon puskaporos a hangulat, előre látható, hogy maga a rendőrség nem lesz képes fentartani a rendet a választás napján. Erre való tekintettel Múlek Lajos dr. választási elnök ma átíratot intézett Dománsky Rajmund vezérőrnagy, állomásparancsnokhoz, amelyben a választásra két század gyalogság és egy század lovasság kirendelését kérte.

A katonaság kirendeléséről a tábornok még ma intézkedett. Ez annyiból utközik csak nehézségekre, hogy a háziere létszáma a szabadságolások folytán nem teljes és így a századokat három zászlóaljból kell kiegészíteni.

Egy híres ékszertolvaj.

(A Tiszába dobott ékszerek.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 24

A csabai ékszertolvajlás hőst, Fried Mór elfogták. Az aradi rendőrség is jól ismeri ezt a híres ékszertolvajt, aki csabai szereplése óta bejárta fél Magyarországot, de végre mégis kézrekerült. A tolvajlás még a hónap 10-én történt. Léwy Sámuel csabai gabocakereskedő irodájába beállított egy fiatalember azzal, hogy egy gézebajos tanító számára könyvradományokat gyűjt. Gross Mór, a cég alkalmazottja, főnöke lakására utasította. A könyvradománygyűjtő el is ment a lakására és távoztában magával vitt 1 ékköves mellűt, 2 briliántgyűrűt és egy pár fülbevalót.

A tolvajt körözték és a körözésre 15-én a temesvári rendőrség átírt a csabai csendőrséghez, hogy ott gyanúsán költökezik egy Fried Mór nevű 20 éves szénhámos, aki már lopásért 8 napot ült Buziáson, 1 napot Karánsebesen, 6 napot közbiztonság elleni kihágásért Temesvárt és másfél évi börtönt lopásért Lugoson. Mulatozásában egy Jakab Sándor nevű társával lelték.

A rovtomultuak albumában levő fényképről Léwyék fellelítették Fried Mórban a tolvajt és Kala József csendőrsparancsnok tegnapelőtt Temesvárra utazott, hogy Friedet kihall-

gassa. Egy kis kertelés és tagadás után Fried beismerte bűnét, bevallotta, hogy a hiányzó ékszereket csakugyan ő lopta el. A tolvajlás után Nagy áradra utazott és ott 150 koronáért egy bankba zálogba helyezte a két lopott gyűrűt, de mikor a fülbevalót is el akarta zálogosítani, gyanút keltett. A gyanút a szemfüles tolvaj észrevette és megugorván Nagyváradról, Csabán és Szegeden át Temesvárra utazott. A többi ékszereket — állítása szerint — az Algyő melletti hídról beledobta a Tiszába. E vallomása mellett csökönyösen megmarad és többet tudni sem akar az ékszerekről.

Ma vitte Csabára a csendőrség Friedet és társát, Jakab Sándort. Jakabnak állítólag nincs része a tolvajlásban, mert — mint bebizonyította — ugyanakkor, amikor a tolvajlás történt, ő al-sikelnéma volt és az ország más részén árusított írószereket, papirosokat. A Tiszába dobott ékszerek hollétének kiderítésére egyelőre Csabán fogva tartják őket a járásbírószág fogházában.

Neptuni erkölcsök.

*

Hölgyek fürdőkosztümben.

Mottó: Ah, a fürdő micsoda találmány, Vízbe latni bájos hölgyeket!

Jobb ma egy fürdő, mint holnap egy tuzok. Ez az a régi alapigazság, amelyet különösen nyáron tapasztalnak azok is, akik máskülönbén a vizet csak ivásra szokták használni. Ezen a közmondáson és peiroeumos hordókon alapszik a Neptun-fürdő is, amelynek egy pikáns kalandjáról léssen az alábbiakban szó.

A Neptun vize ugyanis az Uristennek legirigy-jesreméltóbb és egyuttal a legszánandóbb teremtménye. A Neptun ugyanis egyszerre több bájos hölgyet ölhet át, de viszont kénytelen a bájít nélkü löző és csak hájjal dicsekvő hölgyeket is karjaiba fogadni. A hölgyek minden tiltakozás nélkül tűrik ezt az inzultust, sőt a legfölkéhaborítóbb kacérkodást üzik Kástigóry János kedvencével. A figyelmes szemlélő ugyanis észreveheti, hogy a nők ilyenkor a leglengőbb toálettelket öltik fel s nincs az a bál, amelyen olyan tekintélyes kivágással jelennének meg, mint a Neptunban. Valóságos háborzongó látvány, amikor a hölgyek megjelennek a kabinok előtt és rányomják egyéniségük bélyegét a sima víztükörre. Szerencse, hogy az öreg Neptun már annyira vizenyős, hogy még ilyenkor sem jön tűzbe.

Tehát: ez a szembeütő kacérkodás szembeütött a Maros partján sétáló uraknak is, akik rövid gondolkodás után felfedezték benne az izgatás ószesz ismérveit. Miután pedig Polónyi szerint minden izgatás ellen sürgősen éjjeli ügyészek alkalmazandók: a fentemlített urat felháborodva vállalkoztak arra a szerepre, hogy izgatási tekintetekben éjjeli ügyészek legyenek. Egyik erényben dus ur a fürdőigazgatóságnak is tudomására hozta ebből szándékát, melyet azonban a fürdő iszonynyal, sőt valóságos viz-izszonynyal utasított vissza.

A mai napon azonban ellenőrizhetetlen hírek szerint a rendőrség is jónak látta, hogy az izgatás ellen lépéseket tegyen. Ha pedig a rendőrség lépéseket tesz, akkor azokat sietve, sőt mondhatjuk futólépésben teszi. Hír szerint tehát a rendőrség arra kérte a fürdőigazgatóságot, hogy ilyen táblákat függeszzen ki:

Kértemek a hölgyek láthatatlanul fürdőni. Estélyi öltözék kötelező.

És a dologban az a legnagyobb vico, hogy — nem is vico.

Orvtámadás

egy aradi hírlapíró ellen.
Nagy botrány a Fehér Keresztben.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 24

Komjáthy Béla választóinak vasárnap délután a Fehér Kereszt szállóban tartott lakomájáról beszámolva, egyik aradi lap a következő szavakkal fejezte be tudósítását:

„A banketten sem az ételek, sem a kiszolgálás nem voltak jók.”

Akik az ebéden résztvettek, mindnyájan tudják, hogy ez a kritika nem önkényes, nem igazságtalan, nem túlzott. A lap tudósító, aki megírta, a közönség zugolódo panaszaának, hangos megbotrányozásának hatása alatt tette ezt.

Braun Gusztáv, a Fehér Kereszt bérlője aljas, gaz és ordináré módon boszulta meg a hírlapírónak ezt a jogos, igazságos és szolid szavakkal kifejezett bírálatát. Ma este meglátta az illető lap egyik munkatársát, akinek a Fehér Keresztben levő pártirodában volt dolga és könyvelője, Leipniker Mór utján magához kéréte a szálló irodájába. Leipniker barátságos és udvarias felhívására a hírlapíró mit sem gyanítva, bement Braun Gusztávhoz, aki először kezet nyújtott az újságírónak, azután ezzel a kérdéssel fordult hozzá:

— Ön írta lapjukban a bankettéről szóló tudósítást?

— Én, — válaszolta a hírlapíró.

Braun erre vadállati dühvel és leírhatatlan durva szavakkal támadt rá.

— Majd megtanítalak én benneteket, hogy ilyet többé ne merjetez írni!

A gyalázatos hangu fenyegetés után pedig arculütötte az újság röt.

A hírlapíró, aki abban hitben ment Braun szobájába, hogy tiszteletes emberrel lesz dolga, a meglepő támadás hatása alatt szólni sem tudott, de az önvédelem ösztönéből kifolyólag torokon ragadta gaz támadóját, az ajtóig vonszolta és ott eleresztette, hogy kimehessen. Az alattomos, de gyáva fickó azonban, mihelyt lélekzetéhez jutott, orditozni kezdett:

— Ki a házamból! Takarodjék innen!

Ezt azzal a cézattal tette, hogy személyzete meghallja és őt a hírlapíró esetleges boszujától megmentse. A hírlapírónak azonban nem volt szándéka a bestiális alakkal verekedni, hanem kartársai felkeresésére indult, hogy a perfid merényletet velük közölje. A Fehér Kereszt kapujában állott egy újságíró, Nagy Sándor dr. országgyűlési képviselő és egy egész csoport urlember társaságában. Amikor a megtámadott újságíró elmondta az esetét, Nagy Sándor dr. és az egész társaság módfelet megbotrányozott, a hírlapíró kollégája pedig rendkívül nagy haragra lobbant és minthogy meglátta a kapu alatt Braun Gusztávot, rákiáltott:

— Ide jöjjön, maga aljas fráter!

A megrémült, gyáva alak erre pincéreteket és bérszolgákat uszított a kapuban álló urtársaságra és a személyzet a gazda parancsára sértő szavakkal illette a kapu alatt állókat.

Nagyon természetes, hogy ezt az aljas és gyáva eljárást a sajtó elleni merényletnek tekintjük és konstatáljuk, hogy Aradon sohasem akadt egyetlen személtal sem, aki a sajtó ellen ehhez hasonló eljárásra mert volna veteledni. Arad egyik első vendéglőjének bérlője volt az a durva fráter, aki neveletlenség, otrombaság és tapintatlanság tekintetében minden utszóli csárdáson és minden tanyai igazkocsison túltett.

Arad hírlapírói magukévé fogják tenni ezt az ügyet, szolidaritást vállalnak méltatlanul inzultált társukkal és a követendő eljárás megbeszélése céljából holnap délután összeülnek a Központi Szálló télikertjében.

IRODALOM ÉS MŰVESZET.

A színház műsora:

Szerda: Smólen Tóni, bohózat. Faludi Károly jutalomjátéka.

Csütörtök: Nincs előadás.

Péntek: A peleskei nótárius, bohózat. (Zóna előadás.)

Szombat: Trilby, színmű. Kápolnai Juliska jutalomjátéka.

Vasárnap: Délután: Gyöngyélet, bohózat. Este: Tót leány, népszínmű.

Hétfő: Leányka, operett. A karszemélyzet jutalomjátéka Felhő Rózsi föléptével.

Kedd: Kis pajtás, vígjáték. Bró Irén búcsúfölépente. (Utolsó előadás.)

* Felhő Rózsi és Sümegi Ödön. Felhő Rózsi, a szegedi színűz szubrett primadonnája, mint említettük, július 30-án az aradi nyári színházban vendégszeres. A művészuó egyik legjobb alakításában, a Leányka operett fő női szerepében lép fel, a színház karszemélyzetének jutalomjátéka alkalmából. Az előadásban Felhő Rózsin kívül részt vesz Sümegi Ödön, a szegedi színház énekes bonvivánja is.

A mostoha fiú szerelme.

(Egy válópör aktájából.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 24

A budapesti chronique scandaleuse legújabb esete ez. A dunaparti kiosk nyári törzs-közönsége leplezetlen csodálkozással tapasztalja, hogy F. R. nagykereskedő, a kinek a Teréz-köruton van az üzlete, egy idő óta felesége nélkül szokott megjelenni a kioszkban. Azelőtt a férjet el se tudták képzelni szép felesége nélkül, most nap nap után egyedül látják. Nyaralni ment talán a szép asszony? Hiszen eddig a házaspár a nyarat mindig együtt töltötte Buda pesten és csak ősszel ment nagyobb külföldi utra? A problémának a minap rájöttek a nyitjára. F. R. ur azért jár egyedül, mert felesége elhagyta, ő pedig válópört indított a szép asszony ellen.

F. R. négy évvel ezelőtt nősült másodízben. Elő felesége már vagy husz éve halott. A beteges asszony nem érte meg, hogy egyetlen fia csnos, okos ifjúvá serdült. A második asszony körülbelül egykoru volt ezzel az ifjúval, az ő mostoha fiával, viszont pedig huszonhét évvel fiatalabb a férjénél.

A két fiatal teremtés között rövid idő alatt szenvedélyes szerelmi regény szövődött. A férj kerülni óhajtotta a botrányt és azért külföldre küldte fiát felejteni. A fiú azonban nem felejtette el az édes csókokat, a fiatal asszony pedig néhány héttel utóbb otthagya a férjét és mostoha fia után szökött.

A férj, aki inkább atyai szeretettel, mint férji szerelemmel csüggött feleségén, még most is megkísérelte a békés kiegyenlítést. Visszatérésre szólította fel feleségét és csak a mikor az asszony makacsul ragaszkodott szenvedélyéhez, akkor adta be a boldogtalan férj a válókereset házastársai közeletség súlyos megsértése és házasságtörés miatt. Válókeresetéhez két levelet mellékel, a miket a szerelmesek váltottak, de efelejtettek magukkal vinni.

A szép asszony levele így szól:

Edes kis fiacskám! Nem is tudod, mennyire megörültem levelednek. Igazad van, az öregtől nem kell tartanunk. Se lát, se hall a szegény. Délután ott leszek a H... utcában. Csókol, ölel
a te kis mamád.

A kis fiucska pedig ezt válaszolta kis mamájának:

Edes kis pimpikém! Kétségbe vagyok esve, hogy délután nem találkoztunk, mert az öreg ma revideálja a könyveket és engem is ott tart az irodában. Majd holnap, édes anyucim. Ezt a levelet titokban írom, nehogy az öreg meglássa. A végkimerülésig csókol
kis fiacskád.

A mostohaanya és kis fiacskája most valahol messze idegenben szövik tovább regényüket, míg F. R. ur rendíthetetlen nyugalommal jelenik meg minden este a kioszkban, mintha az egész ügy már nem is tartoznék ő reá...

Botrány a tisztviselők ülésén.

(Zajos értekezlet a választás ügyében.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 24.

Zajos és botrányval fűszerezett ülést tartott ma délután hat órakor a Millennium külön termében az állami tisztviselők országos egyesületének aradi köre. Az értekezletet Schweigert Péter titkár, Szabó József és Galló Gyula egyesületi tagok hívták össze, azzal a cézzal, hogy a tagokat állásfoglalásra szólítsák föl a választási küzdelemben. Az ülést azonban még a határozathozatal előtt kinos incidens zavarta meg, amelyet Komjáthy Bélának az értekezleten néhány párthívével való megjelenése idézett elő. A botrányval megzavart ülésről az alábbi tudósításban számolunk be:

Az egyesület kötelezőre tartozó tisztviselők, akik a választási kampányban természetesen különböző pártállást foglalnak el, zsufolásig megtöltöték a szűk termet. Hat órakor szózásra emelkedett Schweigert Péter titkár:

— Tisztelt uraim! — kezdette, de nem folytathatta, mert abban a pillanatban megjelent az ajtóban Komjáthy Béla, — Nagy Sándor dr. orsz. képviselő, Avarfy Ferenc, Jánossy György és még néhány párthíve társaságában. Erre kitört a percekig tartó vihar, miközben az ilyen és ehhez hasonló kifejezések röpködtek a levegőben:

— Ki velük! Takarodjanak ki! Ki hívta magukat ide? Maguk nem tisztviselők!

A fölfordulás teljes volt. Komjáthy Béla és Nagy Sándor helyet foglaltak a hosszú asztal felső részén. Majd föllátoit Nagy Sándor és a nem csillapuló, fűsikeltő lármát tulbarsogva, ezeket mondotta:

— Becsületszavamra mondom, hogy Komjáthyt telefonon hívták ide.

— Kijelentem a becsületszavamra — mondotta ismét Nagy Sándor, minthogy a zaj nem csöndesedett — hogy a telefonon még azt is mondták, hogy kocsin jöjjünk, mert úgy hamarabb ideérünk.

A láрма kissé alábbhagyott. A kiutasító szavak is gyérebben röpködtek, amikor Nagy Sándor ezt a kijelentést tette:

— Arra az időre, amíg az urak nem határozna, eltávoznunk. Itt félreértés történt.

Ezek után Komjáthy és kísérete kivonultak a teremből. Schweigert Péter szólt:

— Becsületszavamra kijelentem, hogy nem hívtam Komjáthyt.

Jó Béla: Akkor miért várakozt és miért nem nyitotta meg előbb az értekezletet?

Schweigert Péter: Szondy Jánosra várakoztam, akit az elnökségre akartam ajánlani.

Több hang: Éjen Leitner!

Szondy János elfoglalván az elnöki széket, sajnálkozását fejezte ki a történetek felett.

Job Bala szintén indítványozta, hogy az értekezlet fejezze ki sajnálkozását Komjáthy előtt.

Az indítvány egyhangú elfogadása után Schwesigert Péter felhívta a jelenlevőket, hogy a jelölés dolgában foglaljanak állást. Egyben indítványozta, hogy Komjáthyt kérjék föl programja ismertetésére.

Job Bala kifogásolja a sorrendet. Előbb Müller Károlyt akarja hallani. Az értekezlet azonban úgy határozott, hogy előbb Komjáthyt hívják meg az ülésre.

Ezután számosan elhagyták a termet. Komjáthy Béla Nagy Sándor dr. társaságában csakhamar meg is jelent és Szondy János üdvözlése után hosszabb beszédet mondott, amelyben behatóan foglalkozott az állami tisztviselők helyzetével.

Utána Nagy Sándor dr. beszélt. Felszólította Komjáthyt, hogy ha bekerül a Házba, már az 1907 ik évi költségvetés tárgyalásakor szóljon fel, ne csak a szolgálati pragmatika, hanem a fizetésrendezés ügyében is.

A jelenvoltak zajos éljenzéssel fogadták a kijelentéseket, mire az értekezlet véget ért.

HIREK.

— **Változások a csanádi egyházmegyében.** Németh József felszentelt püspök Baria Istvánt adminisztrátorrá nevezte ki Medgyesbodzásra s a következő áthelyezéseket eszközölte: Mihályi Gyulát Medgyesbodzásról Kisratosra, Oláh Mihályt Kiszentmiklósról Székudvarra, Wallarzikovics Rezsőt Nyerőről Tiszaszentmiklósról helyezte át eddigi adminisztrátori minőségük megtartása mellett. Áthelyezettek továbbá: Szibenyha Ferenc káplán Gyertyámosról Fehértemplomra, Jung Miklós káplán Aradszentmártonról Nyerőre, Felt Mátyás káplán Bánhegyesről Aradszentmártonra, Römer Miklós káplán Újszentannáról Aradbuttylnra, ifj. Kun Ferenc káplán Buziásról Gyertyámosra, Szimonics Miksa káplán Anináról Buziásra adminisztrátori minőségben. — Szirmay János esperes-plebános hasonló minőségben Buttylnból Újszentannára helyeztetett át. — Fábian Dénes felszentelt pópót a püspök Aninára káplánnak nevezte ki.

— **Aradmegye közgyűlése.** Aradvármegye törvényhatósági bizottsága több sürgős ügy tárgyalása végett augusztus hó 8 án délelőtt 9 órakor rendkívüli közgyűlést tart.

A tárgysorozat főbb pontjai: A belügyminiszter leirata az 1905. évi október hó 30-án megtartott közgyűlésen megtagadott törvényhatósági pótdó ügyében. Ezzel kapcsolatban újabb előterjesztés aziránt, hogy az 1906. évben a gyámphenntári hiányok fedezésére már megajánlott 2°/_o-on felül 1¹/₂^o/_o törvényhatósági pótdó vettessen ki. Wekerle Sándor miniszterelnök köszönő irata a kormány megalakulása alkalmából történt üdvözlésért. Kossuth Ferenc, Jekelfalussy Lajos és Darányi Ignác leiratai, melyekben kinevezetésüket közlik. A belügyminiszter leirata a világosi kerületben alkalmazott katonai karhatalom költség többletének megtérítése tárgyában. A kereskedelemügyi miniszter rendelete a törvényhatósági utalózat kiegészítése tárgyában. U. s. rendelete az arad—soborsini válemlére—dobrai és a vaskoh—nagyhal mágy—körösbányai utak állami kezelésbe vétele tárgyában. A vármegye főispánjának átiratától Mann Abraham dr., Kovács Lajos dr. és Singer József dr.-nak kórházi II od orvosokká történt kinevezése tárgyában. Ezenkívül még egy csomó személyi és sürgősebb természetű községi ügy szerepel a tárgysorozaton.

— **Polónyi és az ügyvédek.** Arról a támadásról, melyet a mostani liberális nemzeti kormány, illetve Polónyi Géza volt igazságügyminiszter intézett a sajtószabadság ellen, a jogászvilág tekintélyes orgánuma, az *Ügyvédek Lapja* legújabb számában ekként nyilatkozik:

Polónyi Géza igazságügyminiszter, mikor hivatalát elfoglalta, azt ígérte, hogy *Szállagyi* Dezső nyomdokain fog haladni. Ezt az ígérte az azonban nem váltotta be. Ellenben úgy, mint előde, *Lányi Bertalan*, ő is *éjjeli ügyészakkal* dolgoztat. Mikor ezért a képviselőházban feleletre vonták, olyan beszédet mondott, mely örök szegényfölt marad. Mi nagyon természetesnek s magától értetődő dolognak tartjuk, hogy a fővárosi ügyvédi kar, mint mindig, úgy most is, mikor a sajtószabadság ellen merénylet intéztetik, az elsők között van, kik fölemelik tiltakozó szavukat. A rendkívüli kamarai közgyűlés összehívása tehát rendén van. Ha kevesen lesznek is a közgyűlésen — mert a nyári szünet miatt sokan távol vannak a fővárostól — mindegy, a dolgot elodáznai nem lehet. Tiltakozni kell a merénylet ellen és *magotránkozó* sünknek kell kifejezést adni, hogy egy volt ügyvéd vállalkozott erre a csuf, szegényletes szerepre!

— **Az adóhivatal sikkasztója.** A városi adóhivatal sikkasztója, *Avedik Domián* János ma *Parocz Béla* dr. személyében megnevezte védőjét. *Parocz* dr. még ma délelőtt felfolyamodást adott be a vádtanácshoz a letartóztatást ellen delő végzés ellen. Domiánt ma *Domokos László* vizsgálóbíró, *Angel István* dr.-ral, a fegyelmi eljárás vezetőjével együttesen újból kihallgatta a sikkasztás részleteire nézve. A vádtanács a felfolyamodás ügyében még ezen a héten meghozza határozatát.

— **Kecskemét új pályaudvart kap.** Fájó szívvel adjuk le ezt a hírt: Most folyt le a kereskedelmi miniszterium és a vasutigazgatóság között a konferencia, hogy megállíthatassák, hogy Kecskemétnek, ennek a nagyforgalmu városnak milyen arányu személy- és teherpályaudvarra van szüksége. Ugyan a kiküldöttek holmi foltogatási munkát akartak csak végeztetni, de a városi tanács, élén *Kada Elek* polgármesterrel és a városi kiküldöttek erélyesen sikra szállottak ama mostoha állapotok miatt, melyekben az eddigi kormányok ezt a nagy teherforgalommal bíró várost részesítették. Végre egyértelmű megállapodás jött létre, melynek eredménye az lett, hogy kimondották, miszerint a jelenlegi állapotok úgy a személy-, mint a teherforgalomnál tűrhetetlennek és Kecskemétnek feltétlenül sürgős szüksége van egy nagyarányu felvételi épületre (indóházra) és egy modern teherpályaudvarra. A tervezetet pár héten belül elkészítik, amelynek költségét, előreláthatóság, megközelítik a hárommillió koronát. Érdekes, hogy *Kossuth* Ferenc miniszter és *Szterényi* József államtitkár, akik a *Kossuth-szobor* leleplezése alkalmával Kecskeméten időztek, vették észre, hogy a kecskeméti pályaudvar a város személy- és áruforgalmának nem felel meg. — Fájó szívvel konstatáljuk, hogy a mi rozoga és közveszélyes állomásunkról ugyanezt még most se vették észre. Nem vette észre se a diszpolgár *Dániel* Endre, se a képviselő *Hieronymi* Károly, se a képviselőre pályázó *Vörös* László. Vajjon *Kossuth* se veszi észre? Én bennünk a remény: talán majd a *Kossuth-szobor* leleplezésekor...

— **A sáskajárás.** Debrecen-ből táviratozzák: A sáskajárás még mindig nagy pusztításokat visz végbe Debrecen környékén és a Hortobágyon. Ma 16 tagból álló küldöttség utazott *Kovács* Gyula alispán vezetésével Budapestre, hogy *Darányi* Ignác földmívelésügyi miniszternél tisztelegjen és átnyújtsa azt a memorandumot, a melyben a gazdaközönség nevében arra kéri a minisztert, hogy a sáskairást törvényhozásilag rendelje el, mert

különböen beláthatatlan pusztítások várhatók.

Debrecenből jelentik még a következőket: Dacára a debreceni rovarügyi állomás igazgatója által tett, a valóságos helyzetet kisebb veszedelemnek feltüntető jelentésnek, a *marokkói sáskaveszedelem sokkal nagyobb mérvűket* élt. A hét elején kitört szélvihar a sáskákat szétszórta, úgy hogy ma fertőzött területek vannak *Szatmármegyében*, sőt a borsodmegyei *Mezőcsát* körül is ilyen jelentések érkeztek. A sáskák milliórdja a Csere és Haláp erdőt is megtámadta és amerre járnak, letarolják az erdőt is. A rajzás rettenetes képét mutatja a pusztításnak. A napokban *K. Tóth* Mihály mezőrendőrkapitány járt kint a Hortobágyon és a sáskákból hozott szeszbe fullasztott példányokat. A mezőségen éppen akkor történt a nagy rajzás. Hat kilométer szélességben, tíz kilométer hosszúságban rajzottak a sáskák. A vihar elverte az undok állatokat a messze vidékre. Most már a legégetőbb kérdés, hogy a veszedelem ellen védekezzék ne csak a debreceni polgárság, hanem az állam is.

— **Sétalovaglason megtámadott hölgy.** Zemesvárról táviratozzák: *Ehrensborg* Edgár tüzérfőhadnagy ma reggel feleségével sétalovaglásra indult. A főhadnagy és felesége egy ideig az országúton együtt haladtak, később azonban a főhadnagy előbbre lovagolt. Rövid idő múlva ijedten látta, hogy feleségének lova gazdátlanul száguld a mezőn. A főhadnagy erre visszavágtatott az országútra és az ut egyik kanyarulatánál feleségét a földön fekvő, ájultan találta. Amikor az urinő magához tért, elmondta, hogy az utat beszegő sűrű bokrokból előugrott egy ismeretlen ember és doronggal leütötte a lóról. A főhadnagné karja eltörtött úgy, hogy amputálni kell. A rendőrség nyomozza a tettest.

— **Eljegyzések.** *Weinmann* Lipót törekvő fiatal kereskedő Berán, eljegyezte *Vas* Rózsi-kát Gurahonról.

Lóbi Sándor Aradról eljegyezte *Fried* Malvina kisasszonyt, özv. *Fried* Mórné leányát Kurtakéren.

— **A beszélő hüvelykujjak.** A daktiloszkópia a beszélő hüvelykujjak tudománya. A hüvelykujj lenyomata a legbiztosabb ismertetőjel, mert az arcát a szakállal, borotválkozással, hajfestéssel elváltoztathatja minden gonosztévő, de a hüvelykujját meg nem másíthatja, ha csak le nem vágja, vagy szét nem ronsolja. Hogy mennyire haladt ma a daktiloszkópia tudománya, az kitűnik *Vozáry* Pál mérnöknek, a „Meteor“ szerkesztőjének érdekes ismertetéséből. Azt írja *Vozáry*, hogy a daktiloszkópiával való sikeres kísérletezés arról győzte meg őt, hogy ha két egyén hüvelykujjának porusmeneteiből kiválasztott viszonylagos görbék azonosak egymással, akkor azon két egyén *külsőleg is hasonló* egymáshoz, sőt talált már olyan viszonylagos görbéket is, amelyek az egyéneknek még *belső hasonlóságát* is látszanak mutatni. Különösen szociál-erkölcsi szempontból tekintve lenné szükséges a szűkebb körű családok tagjainak ujlenyomatalt nagy mértékben vizsgálat alá venni s ezekből a családhoz való tartozásnak viszonylagos görbétjét feltalálva, döntő érvel adhatnánk a bíróság kezébe sok oly elváltási pereknél, ahol az esetleges válási oknak, pl. a házasságtörésnek meg- vagy meg nem történte a bíróság kezében levő adatokból határozottan meg nem állapítható, de sőt az apasági kereseteknek is egy kétségbenvonhatatlan bizonyítékát szolgáltatnának ezen ujjnyomatokban kifejezett viszonyossági görbék a bíróság kezébe.

— **Kodama meghalt.** *Tokióból* jelentik, hogy *Kodama* tábornok, a japán hadsereg vezérkari főnöke hirtelen meghalt. *Kodama* egyike

14528—1906. sz.

Hirdetmény.

Az 1906. évi május hónapban engedélyezett italmérések várható forgalmáról az aradi m. kir. pénzügyőri biztos által küldött összeírású jegyzék 7 darab ivét az állami jövedékről szóló 1899. évi XXV. t. cz. 17. §-a és az erre vonatkozó utasítás 17. §-a értelmében 1906. évi július hó 23 ik napjától számítandó 8 napra közszemlére azzal tesszük ki, hogy azokat az érdekeltek, névszerint Kurunczy Mátyásné, Fock József, Antalik János, Szűcs György, Winkler Antal, Fisteag Mihály és Kohn Béla, a kik italmérést engedélyt kaptak, nemcsak megtekinthetik, hanem az azokban kitüntetett forgalmi adatokra nézve úgy nevezettek, mint az aradi kereskedelmi testület és Ipar-testület is nyújthatnak be a város fogyasztási adófelügyelőségénél észrevételeket.

Arad szab. kir. város tanácsának 1906. évi július hó 14-én tartott üléséből.

A városi tanács.

Nagymennyiségű maculatura jutányos áron eladó.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

371—1906. végr. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a kisjenői kir. járásbírósnak 1906. évi 228. számú végzése következtében Dr. Glück Géza ügyvéd által képviselt Sternthal Adolf és Goldberger Ignác javára, Páska János ellen 100—100 korona s járulékaik erejéig 1906. évi június hó 15-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 1050 koronára becsült következő ingóságok, n. m.: lovak, széna nyíl város árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a kisjenői kir. járásbírósnak 1906. évi V. 228. számú végzése folytán a fenti tőkekövetelés és eddig összesen 61 korona 98 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig, Gyulavarsándon, a Páska tanyán leendő eszközzésére 1906. évi július hó 28 ik napjának d. e. 10 órája határidőül kitűzték és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. törvény 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is, el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Kisjenőn, 1906. évi július hó 14. napján.

Balassa,
kir. bír. végrehajtó.

1890

Allein echter Balsam
aus der Schutzengl-Apothek
des
A. Thierry in Pregrada
bei Rohitsch-Sauerbrunn.

Minden utánzat vagy utánnyomás büntetve lesz.

Egyedül valódi Thierry Balsam

csakis a zöld apáca védjeggyel. **Törvényileg védve.** Kiválóan **hires és feltűnőhatatlan szer** emésztési zavarok, gyomorgöröcsök, kolika, katarrus, mellfájás, influenza stb. ellen. 12 kis vagy 6 dupla üveg, avagy egy nagy különleges patenzárral ellátott üveg ára 5 korona bérmentve. 3854

Thierry Centifolia kenőcs közismert mint non plus ultra minden még oly régi seb, gyulladás, sebesülés avagy mindenféle daganat ellen. 2 tégely ára 3 kor. 60 fill. bérmentve szállítva a pénz előleges beküldése avagy utánvét ellenében küldi

Thierry A. gyógytára Pregrada, Rohits Sauerbrunn mellett.
Füzetek több ezer köszönetnyilvánítással ingyen és bérmentve.

Raktárak a következő gyógytárakban: Budapestben **Török József** és **Egger Leó** uraknál és **Vértes Lajosnál** Lugoson.

Az egyesült acetylen világítási r. t. Budapest délmagyarországi vezérképviselői.

KRISER TESTVÉREK

Telefon 765. Temesvár, Józsefváros. Telefon 765.

Ajánljuk pormentes, egyenletes szemnagyságu Carbidunkat, mely a gázt lassan fejleszt. 15° Celsiusnál és 760 mm. légnyomásnál 290—300 liter acetylgáz nyereséért jótállunk.

Árak: 488

1—3 mm. kor	84	} temesvári raktárunkban.
4—7	88	
8—15	82	
16—35 . . . . . (darabokban)	81	

770—1906. I. számhoz.

Hirdetmény.

A nagyméltóságú keresk. m. kir. Minister ur az 1906. évi július 18-án kelt 38013/I. c. számú rendeletével a debreczen—fehértemplomi állami közut 159—160. km. szakaszán lévő 10. sz. hid újból építését 16184 kor. 13 fillér és az alföldi transversális állami közut 296—297. km. szakaszán lévő 10. sz. hid újból építését 15941 kor. 70 fillér összeg erejéig engedélyezte.

A fentemlített munkálatok kivitelének biztosítása céljából 1906. évi augusztus hó 13 ik napjának délelőtt 10 órájára az aradi m. kir. államépítészeti hivatal helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy a fentebbi munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó zárt ajánlatokat (mindkét hidra külön-külön) a kitűzött nap d. e. 10 órájáig a nevezett hivatalhoz annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

Az ajánlathoz az általános feltételekben előírt, az engedélyezett költségösszeg 5%-ának megfelelő bántpénznek az aradi m. kir. adóhivatalnál kereskedelemügyi letét igazoló pénztári nyugta csatolandó.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a nevezett m. kir. államépítészeti hivatalnál a rendes hivatalos órákban naponként megtekinthetők.

Az ajánlati költségvetés ivenként 1 koronáért az államépítészeti hivatalnál megszerezhető.

Arad, 1906. évi július hó 23-án.

1891

M. kir. államépítészeti hivatal.

A debreczeni országos szakkiállításra
éremmel kitüntetve.

Értesítés!

Van szerencsénk az igen tisztelt vevőinket és a n. é. közönséget értesíteni, hogy a tulmagasra emelt házber következtében

üzletünket

július hó 12-étől

Szabadság-tér 14. szám alá
helyeztük át.

Elvünk tovább is tisztelt vevőinket az old árakkal és csakis saját készítményű lábbelivel szolgálni. Mindennemű lábbelieket raktáron tartunk és mérték után készítenk. — Teljes tisztelettel 1895

Az Aradi Czipészek Termelő Szövetkezeté

Aradon, Szabadság-tér 14. sz.

Vidéki megrendeléseket a rendelés napján továbbítjuk.

Csodásan és rögtön hat
lábizzadás ellen

Dr. Tsajkovszky-féle szer

Ha ezen folyadékkal naponta egyszer megnedvesítjük a lábakat, akkor kétszeri alkalmazás után teljesen és biztosan megszűnik a czipők, illetőleg a lábak undorító büze.

Egy üveg ára 1 korona.
Főraktár: 3871

G. Földes Kelemen
gyógyszerésznel
Arad, Deák Ferencz-utca.

Van szerencsém a tisztelt építő- vállalkozó és műszkereskedő urakat értesíteni, miszerint

Alváczán,

— Az Arad-Csanádi Egyesült Vasutak vonalán — egy nagyobb szabásu

mészégető-telepet

létesítettem. Az általam égetett mész kitűnően köt, a legjobb és legkiadóbb minőségű úgy, hogy bármely célra is minden tekintetben megfelel. Az üzemet akként rendeztem be, hogy t. vevőimét gyorsan, bármely mennyiség rendelésénél is pontosan kielégíthetem.

Rendelések címre, Aradra küldendők.

Kiváló tisztelettel

Klein B. Vilmos

lakereskedő Aradon. 1898

Könyvkötészetünkben

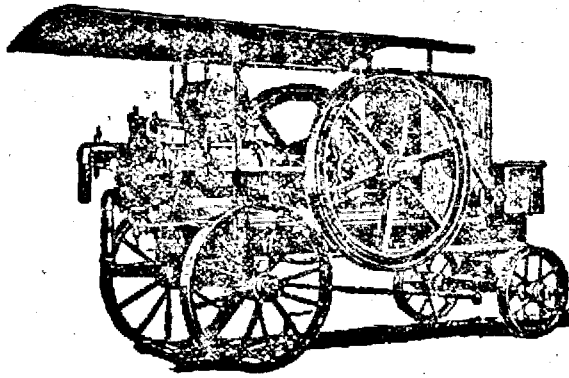
egy ügyes fiu

tanulónak

felvétetik.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

CSEPLÉSI ÉS GAZDASÁGI GZÉLOKRA
 legjobban bevált
BENZIN MOTOROK.

Jpari és malom-
 hajtásra
 legolcsóbb üzemű
 szívó-
 gázmotorok.

Legolonyösebben kaphatók
BECK és GERGELY
 motor- és gépgyárban Budapest, V. Váci-ut 19. 3838

Szabizzadás Kézizzadás
 biztos megszüntetésére elismert legjobb szer a Hajós-féle
ÁLTALÁNOS HINTÓPOR.

Szárít — szagtalanít.
 Kezelése igen kellemes. Ára 1 doboznak 70 fill.

Tyúkszemét
 mindenki kiírhatja a csodás hatású világhírű Hajós-féle
„ANAGALLIN“-NAL,

nem piszkít — nem ragadós.
 Bámulatos eredménnyel használtatik mindenféle bőr-
 keményedésnél. Egy üveg használati utasítással 70 fillér.

Minden fogfájást azonnal megszüntet
 a Hajós-féle fogcsep.
 Ára 40 fillér.

Kapható az egyedüli készítőnél: 3861
Hajós Árpád
 gyógyszer-tára és gyógyszerészeti laboratóriumában
 Arad, Andrásy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben.

Telefon sz. 96. Telefon sz. 96.
 Arad legrégebbi kerékpár és varrógép javító-műhelye és raktára.
 1906. évi Modellek
 „Puch“, „Preziosa“ és „Helikal Premier“
kerékpárok.
 Valódi „Singer“ és „Pfaff“
varrógépek
 dus választékban a raktáron.
 Gramophonok és lemezek, „Odeon“, „Zomophon“ és „Colum-
 bia“ lemezek nagy választékban jutányosan kaphatók.
Hammer Vilmos
 villanyműszerész, ARAD, Szabadság-tér 7. 1022

MAGYAR NEMZET TÖRTÉNETE.

Ezer év a magyar nemzet történetéből.

..... IRTÁK: .....

SZALAY JÓZSEF és BARÓTI LAJOS.

4 vaskos kötet.

Szalay József alapvető munkáját, melynek e mű javított kiadása, a Magyar Tudományos Akadémia a Szilágyi féle nagy jutalommal tüntette ki.

N gyszabású történelmi képgyűjtemény. 2

1093 a szöveg közé nyomtatott képpel és 97 műmelléklettel.

A a vászonkötésben, a magyar szent korona dombornyomású képével díszítve 60 korona.

A Mátyás király korabeli Corvina kötéshez hasonló félbörkös és 70 korona.

Havi részlet 3 korona.

Előfizetési-ív!

Kelomen D. és Társa könyvkereskedése B dapest. IV. Reáltanoda-utca, ezennel megrendelem Szalay J zsef és Baróti Lajos A Magyar Nemzet Története című művet, a mely 4 vaskos kötetben, negyedréti alakban, famentes, tehát soha nem sarguló papírosra nyomva és illusztrálva jelenik meg rendkívül díszes kötésben. A teljes mű-ra vászonkötés en a magyar s ent korona dombornyomású képpel díszítve 60 korona. A Mátyás király korabeli Corvina kötéshez hasonló félbörkötés 70 korona és 3 koronás havi részletfizetésre szállítatik. A részletek a szállítástól kezdődőleg minden hó 1-én fizetendők mindaddig, míg a mű teljes vételára kinyomlított nincs. A részletek be nem tartása esetén a folytatólagos kötetek a részletek pótlásáig visszatarthatnak; a lejárt és le nem fizetett részleteket a cégnek jogában áll, a portaköltség hozzászámítása mellett postai megbízással beszédni. A részletek elmulasztása esetében a részletfizetési kedvezmény megszűnik és az egész mű teljes vételára esedékessé válik. A vételár első részlete a mű szállításkor utánfeendő.

A fenti előfizetési feltételeket tudomásul veszem, külön kikötést nem teszek és a fentiek alapján ezen-
 nel megrendelem a fentnevezett munkát.....koronás vételárért, a teljes mű átvételének kötelezettsége mellett,
 fizetendő havi.....koronás részletekben a rendelés keltétől kezdődőleg.....

.....
 könyvkereskedésénél.

Szöbeli megállapodások érvénytelenek.

Lakhely és kelet: .....

Név és állás: .....

Tessék
 olvas-
 hatóan
 aláírni

Az III. díjjegyzék 30. tételé értelmében bélyegmentes.

APRÓ HIRDETÉSEK.

AKIK

ismerettség híján

készítéskor,
szelvényre,
szelvényezőre,
lányvelőre,
szabóira,
lispánra,
gazdatisztára,
kulcsárura,
vínzellőre,
kertiészre,

kulcsárura,
gazdaszonyra,
szakácsnőre,
szobaleányra,
házi- vagy
irodaszoligára,
pénzbeszédőre,
házmesterre,
stb.-re
van szüksége

AKI

eladni kíván

botort,
sengorát,
bort,
gyümölcsöt,
gabonát,

üzletet,
műhelyt,
lakást stb.
vagy

AKI

bérbeszedni kíván

birtekot,
házat
vagy hásterü-
letet,

halászatot,
telket,
kocsit,
lovat,

AKI

minőségű vótél vagy bérbérvétel mel-
lől keresi;

AKI

valamely állást betöltési kíván: legbizto-
sabbban értesít, ha az

„ARADI KOZLONY”

his hirdetői

vezetési bizottsága.

Egy 19 év óta fennálló

jó forgalmu péküzlet azonnali bérbé-
adandó. Bővebbet Kohn Lajosnál,
M. Radnán. 1859

3 szobás

utcai lakás a belvárosban aug.
1-re kerestetik. Ajánlatok intézen-
dők Nemes Géza céghez. 1861

Megnyerő külsejű egyén

munkafelügyelői minőségre alkal-
mazást nyer Szirmai és Társa asz-
falt vállalatánál. 1879

Lampionok

20 fillértől, confetti és serpentin
kapható **Ingusz I. és Fia** könyv-
kereskedésében Aradon, Weltzer
János utca. Telefon 517. 235

Lakást keresek!

Öt nagy szobából álló modern la-
kást keresek a belvárosban no-
vember elsejére. Megfelelne egy
ugyanennyi szobából álló magános
ház is. Ajánlatok a kiadóhivatalba
küldendők „Kényelmes lakás” cí-
men.

Egy igen jó karban lévő

könnyű, használt fedeles kocsit ju-
tányosan eladó. Erzsébet-körut, az
Ipartestülettel szemben Oiasz Lajos
kocsigyártónál 1882

Szalonna, zsír

és minden hentesáru a legjutányo-
sabb napi áron kapható, szalonna-
só 50 kilo 5 korona Garai Károly
hentes üzletében Aradon, Boczkó
utca 2. szám, Háltérrel szemben.
1876

Egy tanuló

óhajunk felvenni megfelelő iskolai
képzettség és jó modor esetén szon-
nall fizetés és előnyös feltételek
mellett. Rosenblüh H. és Társa. 1883

Kizárólag szőlőtermelőiől

vennék 150—200 métermázsa leg-
finomabb hegyi szőlőt augusztus ele-
jétől október végéig. 5 kilós ke-
sarokban való successiv átvétel-
re. Ajánlatok „Dalkatess” cím-
 alatt a kiadóba kéretnek. 1884

Kilényi C. és Társa

divat-, kézmű-, rövidáru és fehérnemű

új áruháza

a József főherceg-uton megnyitott.

24 évig az aréna épületben volt üzletün-
ket a folytonos házbér emelés miatt

József főherceg-ut 11. szám alá

[Müller-házba]

helyeztük át.

A mostani sokkal olcsóbb házbér miatt
abban a kellemes helyzetben vagyunk,
hogy a mélyen tisztelt vevőinket sokkal
olcsóbban szolgálhatjuk ki, mint azelőtt.

Magunkat a n. é. közönség szíves
pártfogásába ajánljuk kiváló tisztelettel

KILENYI C. és TÁRSA a „Kék golyó”-hoz.

József főherceg-ut 11. 1489

Keresek

fiók-vegyeskereskedési üz-
letemnek óvadékképes

kezelőt,

a ki a magyar és román
nyelvet beszéli; családos
ember előnyben részesül,
valamint vegyeskereske-
désemben jó házból nevelt
fenti nyelvek tudásával bíró

tanoncot

valláskülömbőség nélkül felveszek.

Tiszteltetés 1877

Weisz Ignác,

Almás-Alcsill.

Vendéglő és sörcsarnok

megnyitás!

Van szerencsém a n. é. közön-
ség b. tudomására hozni, hogy az
igazságügyi palotával szemben, az új
luth. bérházban egy a kor modern
igényeinek mindenben megfelelő

sörcsarnokot

nyitottam.

Kitünő jó magyar konyha. Na-
ponta friss csapolású kőbányai
sör, friss villásreggeli és hideg
felvágott kapható.

Tisztán kezelt italokról, vala-
mint pontos kiszolgálásról gondos-
kodva van. — A m. t. közönség
b. pártfogását kérve, maradtam ha-
zafias tisztelettel

Zámbó Samu,

1277

vendéglős.

Kiadó lakások!

November hó 1-ére az ujon-
nan épült Flórián-utca 6c szá-
mu házban

kényelmes és modern

berendezéssel

2-3 és 4 szobás lakások.

Bővebbet 1803

Brunner Bélánál

Arad, Szabadság-tér 20.

Feltűnő újdonság!

DELICE

Minden hirdetés felesleges, a conanyzó
egyszer veszi és többé mást nem szivhat.

legjobb valódi francia

SZIVARKAPAPIR ES SZIVARKAHÜVELY.

Üzlet áthelyezés.

Van szerencsém a n. é. közönség szíves tudomására hozni,
hogy az **Andrássy-tér 20. szám alatt létezett**

divatáruházamat Andrássy-tér 16. sz. alá

Szabó Albert ur házába [volt Gebhart-féle házba]

helyeztem át.

Divatáruházamat teljesen új árukkal szereltem fel és azokat a
legjutányosabb áron hozom forgalomba.

Olcsó árak és nagy választék!

Nyári mosó újdonságokban u. m.: színes zephírek a legre-
mekebb mintákban. Delen, battist és mosó vállók.

Angol vásznak ruhára minden színben. 1344

Újdonság: Fehér és ecru vászon blousokban.

Különlegességek: Blous és juponokban.

SINGER SÁNDOR divatáruháza

Arad, Andrássy-tér 16.

A Nádor-szállodával szemben.